

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Kontaktudvalgets redegørelse til evaluering af vandsektorloven 8. februar 2013

Titel:

Kontaktudvalgets redegørelse til evaluering af vandsektorloven

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.naturstyrelsen.dk

År:

2013

ISBN nr. 978-87-7279-594-2

Ansvarsfraskrivelse:

Naturstyrelsen vil, når lejligheden gives, offentliggøre rapporter og indlæg vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter inden for miljøsektoren, finansieret af Naturstyrelsen. Det skal bemærkes, at en sådan offentliggørelse ikke nødvendigvis betyder, at det pågældende indlæg giver udtryk for Naturstyrelsens synspunkter.

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

1. Adskillelse af myndighed og drift	9
1.1 Baggrund	9
1.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	9
1.3 Forslag til ændringer	10
2. Basisperioden for prisloftsfastsættelsen	11
2.1 Baggrund	11
2.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	11
2.3 Forslag til ændringer	11
3. Benchmarking.....	13
3.1 Baggrund	13
3.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	13
3.3 Ministerielle bemærkninger	14
3.4 Forslag til ændringer	14
4. Bestyrelsens sammensætning	15
4.1 Baggrund	15
4.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	15
4.3 Ministerielle bemærkninger	16
4.4 Forslag til ændringer	16
5. Driftskapital og investering.....	17
5.1 Baggrund	17
5.3 Ministerielle bemærkninger	17
5.4 Forslag til ændringer	17
6. Effektivisering.....	18
6.1 Baggrund	18
6.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	18
6.3 Ministerielle bemærkninger	19
6.4 Forslag til ændringer	19
7. Finansiering og afskrivning.....	20
7.1 Baggrund	20
7.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	20
7.3 Ministerielle bemærkninger	20
7.4 Forslag til ændringer	20
8. Forhold til anden lovgivning	21
8.1 Baggrund	21
8.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	21
8.3 Forslag til ændringer	22
9. Finansiering af Forsyningssekretariatet	24
9.1 Baggrund	24
9.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	24
9.3 Ministerielle bemærkninger	25
9.4 Forslag til ændringer	25

10. Forbrugerindflydelse	26
10.1 Baggrund	26
10.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer	26
10.3 Ministerielle bemærkninger	27
10.4 Forslag til ændringer	27
11. Håndhævelse.....	28
11.1 Baggrund	28
11.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer	28
11.3 Ministerielle bemærkninger	28
11.4 Forslag til ændring.....	28
12. Kommuners varetagelse af administrative opgaver	29
12.1 Baggrund	29
12.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer	29
13. Kontaktudvalget.....	30
13.1 Baggrund	30
13.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer	30
13.3 Forslag til ændringer	30
14. Miljømål og servicemål	31
14.1 Baggrund	31
14.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer	31
14.3 Ministerielle bemærkninger	32
14.4 Forslag til ændringer	32
15. Prisloftsfastsættelse	34
15.1 Baggrund	34
15.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer	34
15.3 Ministerielle bemærkninger	35
15.4 Forslag til ændringer	35
16. Procesorienteret benchmarking.....	36
16.1 Baggrund	36
16.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer	36
16.3 Forslag til ændringer	36
17. Selskabernes adgang til oplysninger	37
17.1 Baggrund	37
17.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer	37
17.3 Forslag til ændringer	37
18. Serviceselskaber	38
18.1 Baggrund	38
18.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer	38
18.3 Forslag til ændringer	38
19. Skattepligt	39
19.1 Baggrund	39
19.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer	39
19.3 Ministerielle bemærkninger	40
19.4 Forslag til ændringer	40
20. Inddrivelse	41
20.1 Baggrund	41
20.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer	41
20.3 Ministerielle bemærkninger	41
20.4 Forslag til ændringer	41

21. Strukturudviklingen.....	42
21.1 Baggrund.....	42
21.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	42
21.3 Forslag til ændringer	42
22. Strukturudviklingen – differentieret serviceniveau	43
22.1 Baggrund.....	43
22.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	43
22.3 Forslag til ændringer	43
23. Takstgodkendelse.....	44
23.1 Baggrund.....	44
23.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	44
23.3 Forslag til ændringer	45
24. Teknologiuudviklingen.....	46
24.1 Baggrund.....	46
24.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	46
24.3 Forslag til ændringer	47
25. Tilknyttede aktiviteter	48
25.1 Baggrund.....	48
25.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	48
25.3 Ministerielle bemærkninger	49
25.4 Forslag til ændringer	49
26. Tilsyn med vandsektoren	51
26.1 Baggrund.....	51
26.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	51
26.3 Ministerielle bemærkninger	51
26.4 Forslag til ændringer	51
27. Uventede bieffekter	52
27.1 Baggrund.....	52
27.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer.....	52
27.3 Ministerielle bemærkninger	53
27.4 Forslag til ændringer	53

Indledning

Formålet med vandsektorloven er at sikre en vand- og spildevandsforsyning af fortsat høj sundhedsmæssig og miljømæssig kvalitet under hensyn til forsyningssikkerheden og naturen. Det er endvidere formålet, at forsyningen skal drives på en effektiv måde, der er gennemsigtig for forbrugerne.

Det fremgår af bemærkningerne til vandsektorloven, at baggrunden for vandsektorloven bl.a. var Konkurrenceredegørelsen fra 2003, som pegede på et betydeligt effektiviseringspotentiale inden for vandsektoren, som redegørelsen anslog til over 1 mia. kr. årligt, hvis alle forsyningsvirksomheder kan gøres lige så effektive som de bedste i branchen. Konkurrenceredegørelsen vurderede, at der ikke er et tilsvarende effektiviseringspotentiale for de private, forbrugerejede vandforsyningsselskaber.

Den 1. februar 2007 blev der indgået forlig mellem Folketingets daværende partier, bortset fra Det Radikale Venstre, om en aftale for en mere effektiv vandsektor. Den politiske aftale bygger på en række elementer, hvoraf enkelte nævnes her:

- Kravene til miljø, sundhed og forsyningssikkerhed skal fastholdes.
- Den økonomiske regulering skal understøtte effektivisering af sektoren.
- Der skal ske en klar adskillelse af drifts- og myndighedsansvar.

Forligsaftalen mandede ud i Lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold (vandsektorloven) – Lov nr. 469 af 12. juni 2009, som trådte i kraft 1. juli 2009, hvorefter de kommunale vand- og spildevandsforsyningsvirksomheder skulle være udskilt i selvstændige aktieselskaber inden den 1. januar 2010. Vandsektorloven omfatter også de private vandværker, der leverer mere end 200.000 m³ vand om året. Med vandsektorloven blev indført krav om prisloftsregulering og benchmarking med virkning fra 2011. Den økonomiske regulering af sektoren varetages af det uafhængige Forsyningssekretariat under Erhvervs- og Vækstministeriet.

I henhold til forligsaftalen og vandsektorloven er der nedsat et kontaktudvalg, der skal følge udviklingen i vandsektoren, rådgive miljøministeren, og i forbindelse med evalueringen afgive en redegørelse til ministeren. Kontaktudvalget er sammensat af udpegede repræsentanter fra følgende organisationer og ministerier: DANVA (Susanne Vangsgård), FVD (Bent Soelberg), Danmarks Naturfredningsforening (DN – Nis Hansen), Dansk Industri (DI – Svend-Erik Jepsen), Dansk Miljøteknologi (Jørn Jespersen), Forbrugerrådet (Martin Salamon), Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI – Preben Boock), Kommunernes Landsforening (KL – Niels Philip Jensen), Kommunalteknisk Chefforening (KTC – Flemming Lehbort), Landbrug og Fødevarer (Anette Christiansen) samt Erhvervs- og Vækstministeriet (Filip Sundram), Finansministeriet (Søren Beltofte), Miljøministeriet (Inger Bergmann), Skatteministeriet (Margrete Kiil) samt Økonomi- og Indenrigsministeriet (Bjarne Simonsen).

Af forligsaftalen og af bemærkningerne til lovforslaget om vandsektorens organisering og økonomiske forhold (26. februar 2009) fremgår det, at der skal gennemføres en grundig evaluering af aftalens/lovens virkninger tre år efter, at krav om benchmarking og prisloftsregulering har fået virkning.

Forligskredsen er tillagt en aktiv rolle i forbindelse med udvikling og udformning af regelsættet og har gennem hele forløbet fået forelagt alle forslag til udmøntning af bestemmelserne i vandsektorloven. Forligskredsen har ønsket evalueringen fremskyndet til 2013 og skal tilsvarende tage stilling til fastlæggelsen af de kriterier, der skal indgå i evalueringen.

Formålet med evalueringen er at undersøge og analysere, om det nuværende regelsæt har indfriet eller forventes at indfri intentionerne med den politiske aftale. Heri indgår, om den økonomiske regulering af vandsektoren giver tilstrækkelige incitamenters til effektiviseringer samtidig med at kravene til miljø, sundhed og forsyningsikkerhed fastholdes, samt om der er sket en klar og hensigtsmæssig adskillelse af drifts- og myndighedsansvaret. Det forudsættes, at evalueringens konklusioner sammenfattes i en række anbefalinger, der kan præsenteres for forligskredsen, og eventuelt kan følges op af forslag til ændringer af vandsektorloven, de tilhørende bekendtgørelser samt anden relateret regulering.

Denne redegørelse er et udtryk for kontaktudvalgets medlemmers vurdering af den gældende regulering og lovens virkninger samt vurdering af, hvor der er behov for en nærmere evaluering. Kontaktudvalget har valgt, at redegørelsen skal omhandle de vigtigste problemstillinger, som udvalgets respektive medlemmer ser i vandsektorlovgivningen, herunder hvad der fungerer godt og hvad der fungerer mindre godt. Redegørelsen indeholder således både en kvalificering af udvalgte problemstillinger og en indsamling af erfaringer hermed. Selv om det ikke har været et hovedformål at indsamle medlemmernes holdninger, er disse i et vist omfang gengivet i redegørelsen.

Redegørelsen består af 27 emner, hvoraf kontaktudvalgets medlemmer finder følgende emner særligt vigtige at belyse i evalueringen: Adskillelse af myndighed og drift, Benchmarking, Driftskapital og investering, Effektivisering, Finansiering og afskrivning, Forholdet til anden lovgivning, Forbrugerindflydelse, Miljømål og servicemål, Prisloftsfastsættelse, Skattepligt, Strukturudviklingen, Takstgodkendelse, Teknologiuudvikling, Tilknyttede aktiviteter og Uventede bieffekter.

Problemstillingerne er opført i alfabetisk orden i redegørelsen. Hvert emne indledes med en kort beskrivelse af baggrunden efterfulgt af kontaktudvalgets medlemmers bemærkninger til emnet og eventuelle forslag til ændringer. Inden for hvert emne er bemærkninger fra de to aktører DANVA og FVD bragt først. Dernæst følger bemærkninger i alfabetisk orden. Hvor flere medlemmer af kontaktudvalget har haft sammenfaldende bemærkninger, er disse dog anført samlet, og den alfabetiske rækkefølge er derfor fraveget. Herefter følger ministerielle oplysninger og kommentarer samt eventuelle alternativer til den gældende regulering af vandsektoren. Eventuelle forslag til ændringer af reguleringen er anført i slutningen af hvert emne, idet det dog skal bemærkes, at det ikke fuldt ud har været muligt at udskille forslagene fra bidragsydernes øvrige bemærkninger. Kontaktudvalgets medlemmer har haft mulighed for at afgive supplerende bemærkninger.

De ministerielle bemærkninger har hovedsageligt karakter af faktuelle oplysninger om den gældende regulering, og der er derfor også i enkelte tilfælde afgivet supplerende kommentar til bemærkninger fra andre af kontaktudvalgets medlemmers supplerende bemærkninger. Erhvervs- og Vækstministeriet har endvidere bidraget med forslag til alternativ regulering. Miljøministeriet har alene bidraget med faktuelle oplysninger om den gældende regulering. Skatteministeriet har alene afgivet kommentarer vedrørende skattepligt og inddrivelse.

Bemærkningerne fra kontaktudvalgets medlemmer er gengivet i en forkortet udgave i redegørelsen. Der henvises til redegørelsens bilag, hvor bidragene er gengivet i deres helhed under de samme emner, som i denne redegørelse. Under de enkelte emner i bilaget er der i et vist omfang medtaget bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer, der i redegørelsen er behandlet under et andet emne, hvor de bedre indgår i sammenhængen.

Naturstyrelsen har som sekretariat for kontaktudvalget samlet kontaktudvalgets medlemmers bemærkninger. Redegørelsen er derfor udtryk for kontaktudvalgets medlemmers synspunkter og ikke Naturstyrelsens, med mindre det er nævnt som ministeriel bemærkning under de enkelte emner.

1. Adskillelse af myndighed og drift

1.1 Baggrund

Et af formålene med vandsektorloven er klar adskillelse af drifts- og myndighedsansvar. Hvilke vand- og spildevandsforsyninger, der er omfattet af vandsektorloven fremgår af § 2, og selskabernes adskillelse fra kommunerne fremgår af § 15.

1.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA oplever, at vandselskabernes identitet som selskab efterhånden er blevet stærkere, at mange vandselskaber har arbejdet på at tydeliggøre deres rolle i forhold til kommunens myndighedsrolle og nu har mere fokus på kerneydelsen, samt at den kommunalpolitiske indblanding er for nedadgående. **DANVA** påpeger, at der juridisk set ikke er noget over-/underordningsforhold mellem kommunalbestyrelsen og forsyningsselskabet, og at der ikke skal ske en detail-regulering fra myndighedens side.

DANVA finder det vigtigt, at påbud og forbud er så klare i deres substans, at de evt. kan anvendes i forbindelse fastsættelse af prisloftet hos Forsyningssekretariatet (miljø- og servicemål), og at der er behov for øget fokus på, hvad der finansieres over taksterne og over skatterne.

DANVA og KTC oplever, at der er behov for en mere præcis formulering af grænsen mellem myndighedens og vandselskabets kompetencer, hvilket bl.a. betyder, at opgaveløsningen kan ske hurtigere.

DI, Dansk Miljøteknologi, FRI, KTC og L&F bemærker, at kommunernes myndighedsrolle skal være en mere overordnet og klar politisk fastsættelse af mål og udarbejdelse og vedtagelse af planer, som skal være styrende for selskabernes aktiviteter, fx ved at sektorplaner er juridisk bindende. Den mere detaljerede og praktiske fastlæggelse af midler og metoder bør ske i vandselskaberne inden for rammerne af planer og politiske beslutninger. **KTC** mener, at driftsopgaven skal defineres snævert og alene relatere sig til det "tekniske vandsystem".

DANVA og KTC mener at kommunen bør involvere forsyningerne meget tidligt i forvaltningens processer, når emnerne angår forhold, som vandselskabet måtte have særlig kompetence omkring

FVD peger på, at den private vandsektor altid har været adskilt fra de kommunale myndigheder, og derfor ikke af den grund behøver at være omfattet af vandsektorloven. **FVD** henviser til Det Økonomiske Råds rapport fra andet halvår 2004¹, som konkluderer at "forbrugerejerskab giver incitament til at minimere vandprisen, hvilket kompenserer for de uheldige effekter i hvile-i-sig-selv-princippet.

I forhold til kommunernes myndighedsudøvelse overfor vand- og spildevandselskaberne vurderer **DI** og **LF**, at det kan være problematisk, at der ofte er stort sammenfald mellem kommunens tekniske udvalg og selskabernes bestyrelse.

¹ De Økonomiske Råd: "Dansk Økonomi – Efterår 2004", Kapitel III, "Vand og Natur", s. 286

DI oplever, at udskillelsen af forsyningerne i selvstændige aktieselskaber har givet bedre og mere forståelige tilladelser, der kun stiller de krav der giver miljømæssig og teknisk mening. **DI og L&F** finder det vigtigt, at vandselskabernes opbygning af faglige kompetencer ikke sker på bekostning af tilsvarende færre faglige kompetencer hos kommunerne.

FRI peger på et behov for, at der sikres en sammenhæng og helhed i den kommunale planlægning på vandområdet, bl.a. af hensyn til de samfundsøkonomiske besparelser, der kan opnås ved synergiløsninger på tværs af vandkredsløbet, hvor grundvand, natur og overfladevand, regnvand og afløb sammentænkes, specielt på klimatilpasningsområdet. **FRI** mener, at vandselskaber skal inddrages tidligt i de kommunale planlægningsprocesser, for så vidt angår oplysning fra vandselskaberne. **FRI** mener, at der vil være tale om inhabilitet, hvis vandselskaberne som juridisk selvstændig enhed indgår i den egentlige planlægning og dermed politiske målsætning og prioritering. **FRI** mener, at de øvrige opgaver indenfor det samlede vandkredsløb, herunder myndighedsopgaver i relation vandløbsloven, miljøgodkendelser, vandplanlægning og indsatsplanlægning ikke varetages af vandselskaberne, da adskillelsen af myndighed og drift netop er et af formålene med vandsektorloven. Vandselskaber bør ikke opbygge kompetencer eller ressourcer til at løse myndighedsopgaver.

KL mener ikke, at det har været intentionen i vandsektorloven, at adskillelsen mellem myndighed og drift skal bryde kommunens styring af selskaberne. **KTC** oplever, at det er et problem, at kommunen er forpligtet i forhold til miljømål m.v., men at selskaberne ikke har handlepligt som konsekvens af planerne.

L&F bemærker, at der er behov for spildevandstekniske kompetencer i den kommunale forvaltning i forbindelse med takstgodkendelse.

1.3 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at der ses på kommuners styring af vandselskaberne gennem sektorplanerne – herunder at driftselementer ikke bør være en integreret del af myndighedens planer. **DANVA** foreslår endvidere, at vandselskaberne får mulighed for at varetage flere opgaver inden for det samlede vandkredsløb, og at den aktuelle debat om klimaudfordringer og håndteringen heraf taler for, at der i det kommende evalueringsarbejde sker en omtale af nye driftsopgaver til vandselskaberne. Som minimum skal der henvises til andet relevant arbejde, som pågår i ministeriets regi.

FRI foreslår, at vandselskaberne ikke skal have mulighed for at yde teknisk bistand til ejerkommunens udarbejdelse af sektorplaner (tilknyttede aktiviteter).

FVD foreslår, at de private vandforsyninger undtages fra vandsektorloven.

DI og L&F foreslår, at det overvejes at opstille kriterier for hvilke kommunale hverv, der ikke kan bestrides som medlem af bestyrelse, f.eks. formand for teknik og miljøudvalget. Se mere under pkt. 4.

2. Basisperioden for prisloftsfastsættelsen

2.1 Baggrund

Det er i betænkningen forud for vandsektorloven forudsat, at prisloftsfastsættelsen skal tage udgangspunkt i perioden 2003-2005. Det fremgår også af Bekendtgørelse om prisloftsregulering § 4. Det har i forbindelse med fastsættelse af de første prislofter vist sig, at ikke alle vandforsyninger i regnskaberne for 2003-2005 har foretaget en opdeling mellem driftsomkostninger og investeringer, svarende til de nye krav i vandsektorloven og prisloftsbekendtgørelsen på grund af en anden regnskabspraksis. Dette har haft konsekvenser for prisloftets driftsomkostninger, som har været søgt løst i praksis i bekendtgørelsen.

2.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA bemærker, at det fastsatte prisloft ofte afviger betydeligt fra de reelle omkostninger. Det beror på, at det har været svært at dokumentere de faktiske driftsomkostninger for de kommunale forsyninger, bl.a. fordi ikke alle forsyninger har haft eget regnskab efter årsregnskabsloven, og fordi det har været nødvendigt at sammenstykke regnskaber p.g.a. kommunalreformen i 2007. **DANVA** mener ikke, at bekendtgørelsesændringen i 2012 fuldt ud har kompenseret for et for lavt prisloft som følge af tidligere regnskabspraksis m.v, samt at selskaberne generelt kun får 2 år til at opkræve manglende indtægter i prisloft 2011 og 2012, hvilket giver markante udsving i taksten.

FVD bemærker, at det er problematisk for den private vandforsyning, at prisloftsfastsættelsen tager udgangspunkt i perioden 2003-2005, da vandforsyningerne ikke har pligt til at gemme deres regnskaber ud over en periode på fem år, og derudover tager fastsættelsen ikke højde for ændringerne i vandværkernes aktivitetsniveauer i perioden efter 2005.

Både **DANVA** og **FVD** bemærker, at aktivitetsniveauet i vandforsyningerne kan være ændret meget siden 2003-2005, hvilket også kan betyde, og nogle selskaber får fastsat for lavt prisloft i forhold det nuværende aktivitetsniveau.

DI og **L&F** bemærker, at basisperioden for prisloftet blev fastsat til 2003-2005, fordi det var de sidste år, før arbejdet med vandsektorloven startede. Priserne i mange forsyninger er siden løbende steget. **DI** finder derfor, at valget af basisperioden var fornuftigt. Det kan dog overvejes, om basisperioden har udtjent sit formål, og at priserne kan reguleres på anden vis. **L&F** har endvidere udarbejdet en figur, der illustrerer stigningen i vandpriserne. Figuren findes i bilag 1 til redegørelsen.

2.3 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at selskaber med kunstigt lave prislofter får opskrevet deres prisloft i 2013 til 100 % af de faktiske driftsomkostninger i 2010 opskrevet med den reelle inflation i perioden 2010-2013. Hvis 2010 ikke er et repræsentativt år omkostningsmæssigt for selskabet, skal det have mulighed for at søge om forhøjelse af prisloftet til et repræsentativt niveau. Et evt. effektiviseringskrav i prisloft 2012 bør udregnes efter samme principper som for de øvrige selskaber og ikke gives på en tilfældig baggrund uden en individuel vurdering. **DANVA** finder dog, at det mest praktiske vil være

at fratage effektiviseringskrav i 2012 som kompensation for de forstyrrelser af driften, som det kunstigt lave prisloft i 2011 og 2012 kan have forårsaget.

DANVA gør i den forbindelse opmærksom på, at tager man udgangspunkt i data fra 2011, så var selskaberne i den periode underlagt et prisloft baseret på 2003-05. Det kan betyde, at nogle selskaber har kunstigt lave driftsomkostninger i 2011 som følge af, at de prøvede at overholde et kunstigt lavt prisloft i 2011. Tager man udgangspunkt i 2011 og efterfølgende år, risikerer man altså at overføre 2003-05 problematikken til det "nye" udgangspunkt. Det er vigtigt, at rammen for indtægter ikke sættes så lavt, at det fører til en ikke-bæredygtig drift, hvilket man risikerer ved de kunstigt lave prislofter.

DANVA finder endvidere, at det vil være hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i de aktuelle regnskaber og indregne et eventuelt efterslæb i indtægtsrammen, at der bør være mulighed for at ændre prisloftet ekstraordinært i prisloftsåret, samt at systemet bør være mere smidigt, så der kan gives dispensation til indtægtsrammen, hvis der sker ændringer i vandværkernes forsyningssituation.

FVD foreslår 2010 som nyt basisår.

DANVA og **FVD** foreslår, at Naturstyrelsen udgiver en vejledning, som Forsyningssekretariatet skal tage udgangspunkt i.

3. Benchmarking

3.1 Baggrund

Forsyningssekretariatet udfører den resultatorienterede benchmarking af vandselskaber omfattet af vandsektorloven. Konkurrenceankenævnet har i kendelser den 31/5-2012 har afgjort, at der skal tages individuelle hensyn i effektivitetskravet, og at der i fastsættelse af det individuelle effektiviseringskrav skal tages hensyn til usikkerhed omkring det indberettede datagrundlag.

3.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA finder, at den resultatorienterede benchmarking har været med til at sætte fokus på effektivisering af driftsomkostningerne, men at modellen og fortolkningen af resultaterne ikke har været hensigtsmæssig. **DANVA og DN** finder, at effektiviseringspotentialerne på grund af benchmarkingmodellen opleves som usikre og generelt overvurderede, og derfor ikke egnede til at give individuelle effektiviseringskrav til langt hovedparten af vandselskaberne. **DANVA og DN** efterlyser bl.a. en mere nøjagtig og gennemtestet benchmarking-model. **DANVA og DN** mener, at kun de mindst effektive selskaber skal pålægges individuelle effektiviseringskrav, og at der i forvejen er fokus på effektivisering gennem procesbenchmarking.

DANVA efterlyser grundige analyser af, hvad der driver omkostningerne i vandselskaberne. Detaljeringniveau i dataindrapporteringen er høj, og der ønskes bredere parametre som miljø, kvalitet og service. Der efterlyses mere gennemsigtighed i benchmarkingen, fx høring og offentliggørelse af omkostningsækvivalenter, og offentliggørelse af foreløbige resultater af modelberegningerne. **DANVA og DN** ønsker mere inddragelse af branchen i fastlæggelsen af effektiviseringsbehovet i branchen, herunder hvad særligt store effektiviseringspotentialer er.

FVD finder, at resultatbenchmarkingen overflødig i den private vandsektor, hvor næsten alle opgaver udliciteret til eksterne leverandører på markedsvilkår, hvor drift og administration hænger nøje sammen med opgaverne og derfor ikke kan reduceres, uden at det går ud over service og forsyningssikkerhed. **FVD** oplever, at der ikke tages højde for de forskellige forhold i de enkelte forsyninger, hvorfor sammenligning ikke giver mening, og der efterlyses mere gennemsigtighed om klagerne over prislofterne. **FVD** bemærker, at fremgangsmåden i Forsyningssekretariatets skitserede model 2 om forhandlede løsninger, svarer til fremgangsmåden i den danske andelsbevægelse.

DI og LF bakker op om lovens fokus på effektiv drift, hvor benchmarking er et nødvendigt redskab, fordi der ikke er konkurrence på vand og spildevandsprisen. **DI** finder dog, at den nuværende prisloftmodel medfører overinvestering alene med det formål at nedbringe driftsudgifterne. Dette bør justeres ved en kommende revision af loven, så fokus flyttes til totalomkostninger.

DI og LF finder, at en lang række miljø- og servicemål er så ens udformet fra forsyning til forsyning, at det vil være fornuftigt at udvide benchmarking systemet til også at evaluere om en forsyning opnår sine miljø- og servicemål på en cost-effektiv måde, for at fjerne noget af incitamentet til at omformulere driftsudgifter til miljø- eller servicemål. **KTC** mener tilsvarende, at benchmarkingen bør afspejle selskabernes realisering af servicemål og sektorlovgivning m.v., samt at kommunalbestyrelsens beslutning om miljø- og servicemål umiddelbart skal give adgang til finansiering som 1:1 omkostninger, og at Forsyningssekretariatet skal fungere som støttefunktion for kommunalbestyrelsen om benchmarking, på drift, serviceniveau og miljø.

FRI bemærker, at vandselskabers ingeniørlønninger generelt ligger 10 – 15 % over lønniveauet hos f.eks. rådgivende ingeniører, hvilket mindsker effektivisering på vandsektorområdet og gør det vanskeligt at rekruttere vandingeniører i kommercielle virksomheder, hvorved væksten og eksporten mindskes, navnlig i små og mellemstore virksomheder. FRI's undersøgelser viser, at der er mangel på vandingeniører (ca. 60 ubesatte stillinger i foråret 2012), og at dette medfører væksttab på 37 mio.kr./år, heraf 15. mio kr i eksport/år. Forholdet forværres når op mod 40 % af de kommunale ingeniører går på pension indenfor de næste 5 år.

L&F bemærker, at benchmarkingsystemet også bør forholde sig til omkostningseffektiviteten i andre sektorer, eksempelvis rådgivende ingeniører, fx at der som FRI nævner, er et for højt lønniveau på tværs af sektoren. Transparens og gennemsigtighed er vigtig.

3.3 Ministerielle bemærkninger

Erhvervs- og Vækstministeriet (EVM) bemærker, at der er incitament til at overinvestere i stedet for at effektivisere driften, og at effektiviseringskrav på både drift og investeringer bedre vil kunne indfri effektiviseringspotentialer, og give bedre ressourceudnyttelse. Der skitseres to modeller, der giver bedre incitamenter til at optimere totaløkonomien. Det er Forsyningssekretariatets opgave som uafhængig myndighed at udvikle den resultatorienterede benchmarking. EVM er ikke enig med DANVA i, at gennemsigtigheden i benchmarkingen er lav. Benchmarkingmodellen, herunder omkostningsækvivalenter, detaljeringsniveau og datakvalitet er gennem to og et halvt år blevet udviklet, analyseret og vurderet af Forsyningssekretariatet og branchen, og har senest været i høring i juni 2012. EVM mener, at der er et effektiviseringspotentialer i de private vandværker, da FS's analyser viser, at der relativt set er lige så store effektiviseringspotentialer i de private vandforsyninger som i de offentligt ejede, og at effektivitet ikke hænger sammen med høj eller lav vandpris, men med de underliggende driftsforhold.

3.4 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at det tydeliggøres, hvad der menes med "selskaber med særligt store effektiviseringspotentialer". DANVA anbefaler, at det undersøges, hvorfor branchen ikke er blevet inddraget i fastlæggelsen af effektiviseringsbehovet i sektoren, herunder fastlæggelsen af hvad særligt store effektiviseringspotentialer er. Det bør også undersøges, hvordan det sikres, at branchen fremover bliver inddraget. DANVA anbefaler endvidere, at det i lovgivningen præciseres, hvad der menes med "selskaber med særligt store effektiviseringspotentialer".

FVD foreslår, at modellen udvikles mere før individuelle effektiviseringskrav pålægges de enkelte forsyninger, og at der sættes mere på procesbenchmarking, samt at det bør undersøges af et uafhængigt konsulentfirma om resultatbenchmarkingen giver forbrugerne bedre og billigere vand, om priserne udvikler sig jævnt, og om der tages højde for flere aspekter end blot det økonomiske. Der efterlyses større gennemsigtighed vedrørende klager over afgørelser.

DI og **LF** foreslår, at såvel driftsudgifter som udgifter til investering indtænkes i en revideret prisloftmodel og benchmarkingsystem, som i det britiske system.

Dansk Miljøteknologi og **FRI** foreslår, at benchmarkingen skal afspejle performance på miljø, sikkerhed, kvalitet, service, arbejdsmiljø mm, og evt. også bidrage til at forhindre lønpres på ingeniørlønninger

DN foreslår, at modellen ændres, så den om muligt medtager udgifter til såvel drift som investering, og at udmeldingen af effektiviseringskrav begrænses til de mindst effektive selskaber.

KL finder, at resultatbenchmarking og procesbenchmarking skal betragtes som ét system.

4. Bestyrelsens sammensætning

4.1 Baggrund

Bestyrelsen for et kommunalt ejet vandselskab udpeges i overensstemmelse med selskabsloven af ejerne. Vandsektorloven stiller ikke – udover reglerne om forbrugerrepræsentanter – krav om bestyrelsens sammensætning. I nogle selskaber er det miljø- og teknikudvalgets medlemmer eller kommunale embedsmænd, der sidder i bestyrelsen for vandselskabet. I visse tilfælde er bestyrelsesformanden også formand for kommunens teknik- og miljøudvalg.

4.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA bemærker, at kommunalbestyrelsesmedlemmer ikke er ubekendt med risikoen for inhabilitet i kommunalt regi, men at det kræver konstant opmærksomhed fra alle parter, hvis tilliden til beslutningerne skal være høj. **DANVA** anbefaler således ikke, at kommunalbestyrelsen ikke skal deltage i bestyrelsesarbejde, men lægger vægt på, at vandselskabets bestyrelsesmedlemmer ikke også er medlem af det kommunale udvalg, som har særlige relationer til forsyningsområdet. I hvilket omfang vandselskaberne efterlever anbefalingen er **DANVA** ubekendt. **DANVA** er også bekendt med, at ejerfunktionen er blevet brugt til at varetage kommunens interesse i relation til emner som vejbidrag, erhvervsinteresser, bosætningspolitik og takster. **DANVA** fik i 2007 udarbejdet et notat om risiko for inhabilitet.

DANVA oplyser, at mange vandselskaber holder kurser for deres bestyrelsesmedlemmer for at tydeliggøre deres rolle i vandselskabets regi, og at flere kommunalbestyrelser har reserveret pladser til eksterne personer med relevante, supplerende kompetencer. Det er **DANVA**'s indtryk, at disse selskaber har stort udbytte af dette.

DANVA påpeger, at flere kommuner som ejer af vandselskabet kontraktligt har forpligtet selskabet til at efterleve kommunens planer med relation til vandområdet. På denne måde er der risiko for, at der ikke kommer en saglig og kvalificeret dialog.

FVD bemærker, at bestyrelsens sammensætning i de private vandværker er et udtryk for forbrugernes ønsker, og at bestyrelserne i de private vandværker derfor allerede står til ansvar overfor medlemmerne. **FVD** finder endvidere, at vandsektorloven hindrer det direkte demokrati i de private vandværker, idet forbrugerne gennem de årlige generalforsamlinger ikke kan pålægge bestyrelsen nye opgaver på grund af prisloftet. **FVD** mener, at Nørby-udvalgets anbefalinger er irrelevante for de private vandselskaber.

KTC og **LF** bemærker, at der kan opstå habilitetsproblemer, når et selskabs bestyrelsesmedlemmer også er i kommunalbestyrelsen, men at der på den anden side sikres ejeren viden om drift og udvikling af selskabet.

DI, FVD og LF finder, at det kan være problematisk, at der ofte er stort sammenfald mellem kommunens tekniske udvalg og selskabernes bestyrelse. **FVD** bemærker endvidere, at kommunerne ikke bør være repræsenteret i bestyrelserne, men kun egne forbrugere.

DI og **LF** finder, at problemstillingen mht. kommunalbestyrelsesmedlemmers dobbeltrolle, og hvorvidt forbrugerindflydelsen er sikret bredt nok (om virksomhederne er sikret plads i bestyrelserne) skal evalueres nærmere. Der bør endvidere sikres forbrugerindflydelse også for virksomhederne. I mange forsyninger aftager store virksomheder en betydelig del af vandet eller udleder store vandmængder, hvor disse virksomheder ikke er sikret forbrugerindflydelse med de nuværende regler.

4.3 Ministerielle bemærkninger

Erhvervs- og Vækstministeriet bemærker, at der er risiko for, at bestyrelsen ikke arbejder for vandselskabets interesser, men i stedet varetager andre interesser, som ejeren – kommunen – kan have. Det kunne fx være aktiviteter, som vil lette det kommunale udgiftspres, eller aktiviteter, der burde være pålagt vandselskabet i form af en eksplicit myndighedsudøvelse. Der kan også være en risiko for, at kommunen som myndighed reelt vil være inhabil, når aktiviteter som selskabet udfører, skal vurderes. Dermed er der risiko for manglende klar adskillelse og risiko for, at aktiviteter, som normalt skattefinansieres, i stedet takstfinansieres.

Erhvervs- og Vækstministeriet bemærker, at en løsning kunne være at stille krav om bestyrelsessammensætningen i lovgivningen, således at disse følger anbefalingerne i Nørbyudvalgets rapport² om god selskabsledelse i Danmark.

4.4 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at vandselskabernes bestyrelse deltager i kurser mm., som højner viden om bestyrelsens rolle og relationerne til ejerne, og at kommunalbestyrelsesmedlemmer mindst en gang i hver valgperiode informeres om kommunens forskellige roller i relation til eventuelle aktieselskaber.

DN foreslår, at sammenblanding af driftsherrerollen og myndighedsrollen skal ophøre.

DI foreslår, at der opstilles retningslinjer for god selskabsledelse, der fastslår at bestyrelsen bør sammensættes af personer, som har en baggrund for at drive forretningen på området.

KL anbefaler at konklusionerne fra "udvalget vedrørende de styringsmæssige relationer i forholdet mellem kommunalbestyrelser og kommunale selskaber" (december 2006) følges.

L&F foreslår, at der ses på sammensætningen af vandselskabernes bestyrelser, og at mulige habilitetskonflikter vurderes. Det er ofte de samme folk der sidder i kommunalbestyrelsen og godkender beslutninger, herunder takster, vedtægter, miljø- og servicemål mv., som de selv har godkendt i vandselskabets bestyrelse, samtidig kan de som medlemmer af vandselskabernes bestyrelse vedtage servicemål. L&F foreslår, at der udarbejdes regler for bestyrelsens sammensætning og til sikring af, at man ikke kan godkende takster fra selskabet, man selv er bestyrelsesmedlem af, særligt i lyset af de manglende klagemuligheder.

² <http://www.corporategovernance.dk/graphics/Corporategovernance/rapport2001.pdf>

5. Driftskapital og investering

5.1 Baggrund

Med vandsektorloven er det ikke længere muligt for vandselskaberne at spare op til investeringer. Vandselskabernes formue betragtes som overdækning, og formuen opgjort pr. 31.12.2009 skal afvikles over en årrække på op til 10 år afhængig af beløbets størrelse jf. § 2 og 4 i Bekendtgørelse om afvikling af mellemværender mellem kommuner og vandselskaber.

5.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA gør opmærksom på, at selskaberne, typisk i kortere perioder, har behov for større likviditet, end selskabet har adgang til, fordi selskaberne ikke har mulighed for at optage driftskreditter, som modsvarer kapitalbehovet i selskaberne. Et andet problem er, at selskabernes indeståender i banker i perioder er større end det garanterede beløb på kr. 750.000 pr. kunde i tilfælde af bankkonkurser. En problemstilling som ikke bliver mindre for de vandselskaber, som kræver forudbetaling af forbrugerne for at sikre adgangen til likviditet/ arbejdskapital.

FVD finder det ikke rimeligt, at vandværker skal afvikle henlæggelser, som er beregnet til investeringer i vandværket til sikring af vandkvalitet og forsyningssikkerhed. Det er ikke hensigtsmæssigt, at et vandværk ikke har et kapitalberedskab til uforudsete udgifter i forbindelse med fx ledningsbrud eller forureninger. Flere private vandværker oplever, at kommunen nægter at stille en kommunegaranti for lån til investeringer. Vandværkerne udsættes i den forbindelse for konkurrenceforvriddning i forhold til de favoriserede kommunale forsyningsselskaber.

5.3 Ministerielle bemærkninger

Økonomi- og Indenrigsministeriet oplyser at kassekreditreglen sikrer, at kommunale selskabers kassekredit kun anvendes til finansiering af midlertidige likviditetsunderskud og ikke til egentlig lånoptagelse som følge af permanente driftsunderskud eller udgifter til opførelse af nyanlæg og/eller udgifter til køb af eksisterende anlæg. Der kan trækkes på kassekreditte ud over 125 kr. pr. indbygger, når arbejdet efter afslutningen kan lånefinansieres, og tilsvarende at byggelån til mellemfinansiering ikke medregnes. Der er mulighed for at få dispensation i særlige tilfælde, men ØIM har ikke modtaget ansøgninger herom.

Erhvervs- og Vækstministeriet gør opmærksom på, at det ikke er hensigten, at selskaber skal have store opsparinger, men lånefinansiere investeringer. For at nedsætte risikoen ved konkurs kan selskaberne opkræve beløbene hos forbrugerne i flere rater eller sprede indlånene på flere banker.

Miljøministeriet oplyser, at FVD og KL har aftalt, at finde årsagen til kommuners afslag i konkrete tilfælde, hvor kommuner har afslået at give kommunal lånegaranti til private vandværker.

5.4 Forslag til ændringer

Set i lyset af eksisterende regler foreslår **DANVA**, at de kommunalt ejede vandselskaber skal undtages fra lånebekendtgørelsens kassekreditregel, subsidiært at kassekreditens maksimum for kommunalt ejede vandselskaber beregnes som et gennemsnit over de seneste 365 dage eller at grænsen på 125 kr. hæves. **DANVA** foreslår, at der findes en løsning til beskyttelse af driftskapitalen.

FVD foreslår, at vandværkerne kan beholde henlagte midler, fx svarende til afskrivningen på anlægget, så de ikke er tvunget til at låne til den daglige drift.

6. Effektivisering

6.1 Baggrund

Udgangspunktet for vandsektorloven var en konkurrenceredegørelse fra 2003, som pegede på et effektiviserings-potentiale i vandsektoren på mere 1 mia. kr., hvis alle forsyningsvirksomheder og vandselskaber kan gøres lige så effektive som de bedste i branchen, jf. almindelige bemærkninger pkt. 1.1 til lovforslaget til vandsektorloven. Redskabet til at effektivisere vandselskaberne er måling af effektiviteten ved benchmarking, jf. lovens §§ 4 og 5, samt prisloftsreguleringen, jf. lovens §§ 6, 7 og 8.

6.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA mener, at det beregnede effektiviseringspotentiale på 1 mia. kr. bygger på en meget usikker beregning, og at det reelle effektiviseringspotentiale meget usikkert på nuværende tidspunkt.

DANVA peger på, at selskaberne ikke belønnes for at effektivisere sig, men at langt hovedparten af selskaberne udsættes for stram økonomisk styring. Af vandsektorloven fremgår det ellers, at kun selskaber med særligt store effektiviseringspotentialer skal have individuelle effektiviseringskrav, ligesom det af prislofts bekendtgørelsens § 26 fremgår, at selskaberne har mulighed for at anvende ekstraordinære effektiviseringsgevinster til en række formål efter selskabets eget valg. Det skaber usikkerhed, hvorvidt Forsyningssekretariatet vil give ekstraordinære krav til selskaber med luft i indtægtsrammen. Hvis særligt effektive selskaber derimod får mulighed for at fastholde ekstraordinære effektiviseringsgevinster, får selskaberne et klart incitament til hurtigst muligt at realisere alle effektiviseringer. DANVA støtter, at der laves en analyse af konsekvenserne af en regulering, som tillader en forrentning til ejerne, som eksempelvis findes i Finland.

FVD henviser til Konkurrenceredegørelsens forudsætning om et effektiviseringspotentiale på 450 mio. kr. på vandforsyningsområdet, samt at de private vandforsyninger er effektive i deres drift, og at der ikke er væsentlige effektiviseringsgevinster i den private sektor, da de fleste opgaver udføres ved aftaler indgået på markedsvilkår. Der henvises til bilag 1, hvor der findes en oversigt over vandpriserne i de private vandværker. FVD finder, at de udmeldte effektiviseringspotentialer er urealistiske, og ikke kan indfries af de enkelte vandværker. FVD gør opmærksom på, at forbrugeren, hvis vandværket ikke er effektivt, på den årlige generalforsamling har mulighed for at vælge en ny bestyrelse eller beslutte at fusionere med et nabovandværk.

DN gør opmærksom på, at undersøgelsen af effektivisering af vandsektoren blev gennemført før selskabsdannelsen af vandselskaber, hvor mange selskaber tidligere havde fælles kasse med kommunens skattekasse. Situationen fra før selskabsdannelsen og efter er derfor så markant forskellig, at der først bør laves en ny undersøgelse med de nuværende rammebetingelser.

DI og Dansk Miljøteknologi mener, at vandsektorloven ikke har skabt de fornødne incitamenter til at konkurrenceudsætte driftsopgaver. Der er behov for at skabe en privat servicesektor, der besidder driftserfaringer der kan anvendes i eksport øjemed. Samtidig giver krav om udbud mere fokus i driften af forsyninger, hvor et eget kontrolbud vinder driften.

FRI mener, at manglende erfaring med driftsforhold hos kommercielle aktører i vandbranchen begrænser mulighederne for såvel innovation, vækst og eksport, idet monopoliserede vandselskaber

ikke har eksport som målsætning. Der eksisterer i dag et skisma mellem statens effektiviseringskrav og regeringens ønske om grøn omstilling, innovation og eksport i vandsektoren. Man får det man måler på, med de nuværende regler.

KL påpeger, at intentionen var at høste en gevinst på driften. Tanken var, at når man økonomisk og organisatorisk adskilte myndighed fra drift, så var der et potentiale for at effektivisere driften. Intentionen var ikke at privatisere selskaberne eller fratage bestyrelsen ansvar.

L&F mener, at der bør ses på hvorfor spildevandspriserne er steget drastisk de senere år, og om manglende effektivisering er en af grundene. Ligeledes mener L&F, at der bør ses på muligheden for at stille effektiviseringskrav til investeringer, så de udføres på den mest omkostningseffektive måde.

6.3 Ministerielle bemærkninger

Erhvervs- og Vækstministeriet bemærker, at der mangler incitamenter til at indhente sektorens effektiviseringspotentialer hurtigt. Dette er en følge af hvile-i-sig-selv-princippet, idet selskaberne ikke må beholde et eventuelt overskud eller give det til sine ejere i form af udbytte. Herudover har selskaberne med de nuværende regler ikke incitament til at udbyde driften af aktiviteterne, som muligvis kan udføres billigere af eksterne aktører. Erhvervs- og Vækstministeriet har opstillet to modeller til hvordan effektiviseringer hurtigere kan gennemføres. Modellerne er nærmere beskrevet i bilag 1.

Erhvervs- og Vækstministeriet bemærker til DANVA's og FVD's bemærkninger om, at effektiviseringspotentialerne er urealistiske, at de nyeste tal fra Forsyningssekretariatet bekræfter konkurrenceredegørelsens billede af et samlet effektiviseringspotentialer på 1,3 mia. kr., og at de private vandforsyninger har de samme relative effektiviseringspotentialer som de kommunalt ejede.

6.4 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at vandsektorens mulighed og behov for at udgå af kommunalfuldmagtens regler undersøges. Alternativt kan det vurderes, om flere afgørende barrierer i forhold til effektivitet kan imødegås ved, at vandselskabernes hovedaktiviteter omfatter en bredere gruppe af opgaver.

FVD foreslår en uvildig undersøgelse af vandsektorlovens konsekvenser for de private vandværker og af Forsyningssekretariatet, samt at de private vandværker undtages fra krav om effektivisering.

Dansk Miljøteknologi foreslår en konkurrenceudsættelse af en væsentlig del af vandselskaberne. Det vil sikre en fortsat effektivisering, og det vil give kommercielle vandvirksomheder driftserfaringer, som kan skabe baggrund for eksport af innovative vandteknologier og nye løsninger. Hermed kan der skabes mulighed for vækst i grøn beskæftigelse og eksport. Det vil også give en klar indikation af den "rigtige" vandpris. Det er vigtigt, at ikke-udliciterede vandselskaber får incitament til at bidrage til innovation og til at medvirke til eksport af nye vandteknologier. Men den kommercielle indsats skal varetages af de private teknologivirksomheder.

DI og FRI foreslår også at udlicitere eller konkurrenceudsætte driften af vand og spildevandsforsyninger. Det bør tillades at effektiviseringsgevinster – udover prisloftmodellens krav deles mellem forbrugere og den virksomhed, der står for den effektive drift af anlægget. Det kan overvejes at udliciterede forsyninger ikke skal indgå i benchmarking/prisloftsystemet, da udbuddet er udtryk for den konkurrenceudsatte pris på opgaven.

FRI foreslår, at den økonomiske regulering skal indeholde en incitamentsstruktur at fremme og investere i innovation.

KL foreslår, at undersøgelsen tilrettelægges, så resultaterne øger selskabsbestyrelsernes mulighed for selv at effektivisere.

7. Finansiering og afskrivning

7.1 Baggrund

Prisloftet korrigeres bl.a. for omkostninger til investeringer jf. § 5, stk. 1. i Bekendtgørelse om prisloftsregulering. Investeringerne afskrives i henhold til standardlevetiderne i pris- og levetidskataloget, jf. §§ 10, stk. 2, 11, stk.2 og 12, stk. 2. For visse anlæg er standardlevetiden op til 100 år. For kommunegaranterede lån, skal afdragene på optagne lån imidlertid afvikles over max 25 år, jf. den kommunale lånebekendtgørelse. Det gælder for hovedparten af vandselskabernes lån. Den lånegaranti vil som følge af kommuneaftalen for 2013, blive forlænget til 40 år.

7.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA bemærker, at vandselskaberne fra starten ikke har været sikre på, at have tilstrækkelig likviditet til finansiering af investeringerne på grund af, at levetiden for anlæggene kunne være betydeligt længere end afdragsperioden på lånene. Dette er nu imødekommet i prisloftsbekendtgørelsen, der sikrer vandselskaberne et likviditetstillæg, og dermed giver en sikring mod konkurs som følge af problemer med afskrivningsperioden. Der er fortsat behov for at sikre, at vandselskabernes adgang til at låne bliver så billig som muligt til gavn for såvel vandselskabet som de forbrugere, som skal betale finansieringsomkostningerne. Forlængelse af løbetiden for lån med kommunegaranti fra 25 år til 40 år sikrer dog ikke, at løbetiden modsvarer den tekniske levetid på anlæggene, som er den periode, som investeringen indregnes med prisloftsmæssigt.

FVD gør opmærksom på, at et vandværk er afskåret fra at foretage investeringer i eksempelvis renovering af ledningsnettet, hvis Forsyningssekretariatet ikke godkender de ansøgte investeringer, hvilket påvirker forsyningssikkerheden. Når forbrugerne har godkendt en investering på en generalforsamling, bør der ikke være en ekstra stopklods.

7.3 Ministerielle bemærkninger

Økonomi- og Indenrigsministeriet oplyser, at der ikke er planer om at udvide løbetiden til mere end 40 år. Ministeriet har tidligere været meget tilbageholdende med garantistillelse for lån med en længere løbetid end 25 år, da det vil binde de fremtidige kommunalbestyrelser.

Erhvervs- og Vækstministeriet oplyser, at Forsyningssekretariatet kun i meget få gange har afvist at give tillæg, typisk fordi investeringen ikke lå inden for selskabets primære aktivitet eller ikke var en investering, men et igangværende arbejde.

7.4 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at der sikres en så billig finansiering af investeringerne som muligt. Den eksisterende prisloftsregulering foreslås fremadrettet indrettet, så den virker initierende og understøttende på såvel den økonomiske effektivisering som vandsektorlovens andre gode formål: miljø, sundhed og forsyningssikkerhed, og at der sker en generel afbureaukratisering af regelsættet.

FVD foreslår, at der skal kunne henlægges midler svarende til afskrivningen på anlægget, så der er råderum til reinvesteringer og fornyelse af anlæggene. Hvis investeringerne fortsat skal lånefinansieres, bør levetiden i Pris- og levetidskataloget (POLKA) revurderes.

8. Forhold til anden lovgivning

8.1 Baggrund

Kommunale sektorplaner er kun bindende for kommunen og ikke for dens borgere og virksomheder. Det fremgår af kommuneaftalen for 2013, at der i efteråret 2012 vil blive igangsat et analysearbejde af, om kommunerne har de rette værktøjer som myndighed på spildevandsområdet. Kommunen skal i henhold til vandforsyningslovens § 21 godkende, når der skal foretages udbygninger og større ændringer på et vandværk.

8.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

Der er blandt kontaktudvalgets medlemmer ikke umiddelbart enighed om graden af kommunens styringskompetence over for vandselskabet. KL mener, at der er tale om en bestiller og udfører funktion, mens DANVA mener at sektorplaner ikke må blive instrumenter til detaljestyre af selskaberne.

DANVA mener, at der er risiko for uhensigtsmæssig detaljestyre, hvis sektorplanerne gøres mere bindende for selskaberne end i dag. Det vil være et problem i forhold til vandsektorlovens formål med opdeling af myndighed og drift og vil også kunne være en hæmsko for effektiv drift. Der vil også være risiko for, at selskaberne kan blive stillet til ansvar over for både myndigheder og borgere, hvis selskaberne ikke lever op til en plan. Det medfører ekstra administration, hvis selskaberne hele tiden skal få lavet tillæg til planerne eller nye planer for at undgå, at dette sker.

Med hensyn til styring gennem ejerskab af selskaber fx ved vedtægtsformuleringer eller ved personsammenfald mellem selskabsbestyrelsen og kommunalbestyrelsen mener DANVA ikke, det bør være kommunens rolle som ejer, der skal gøre det muligt at styre selskabet ud fra kommunens interesser som myndighed. Det giver en uhensigtsmæssig rollesammenblanding og kan hæmme strukturudvikling i sektoren.

FVD mener at vandsektorloven får en uheldig forrang i forhold til vandforsyningslovens reguleringer, fx ved godkendelse af takstblad og udbygninger. Ved godkendelse af udbygninger vurderer kommunen vandværkets behov og hvilke tiltag, der skal til for at overholde nødvendige kvalitets- og miljøkrav. Da investeringsomkostninger skal indberettes til brug for beregning af prisloftet et år og otte måneder før omkostningerne kan indgå i et prisloft, kan dette bremse tiltag vedr. forsyningsikkerhed i strid med vandforsyningslovens intentioner.

DN mener, at myndighedsrollen er uklar, når kommunen skal godkende og staten føre tilsyn med spildevandsanlæg.

DI og L&F mener, at der bør ses på sammenhængen mellem vandsektorloven og spildevandsbetalingsreglerne, herunder bl.a. det justerede betalingsprincip og det solidariske betalingsprincip. Målet er en effektiv branche, hvor den samlede regning fordeles på borgere og virksomheder i forhold til de udgifter de enkelte giver anledning til. Forurenere-betaler-princippet bør også gælde på dette område. L&F mener desuden, at der skal ses på, hvordan virksomhedernes mulighed for at trække sig ud af en forsyning forvaltes efter indførelse af vandsektorloven.

Dansk Miljøteknologi og **FRI** mener, at der bør sikres helhedsorienteret vandplanlægning på tværs af myndigheder, selskaber, fagligheder og vandkredsløb. Alt vand tilhører det samme kredsløb og det kan ikke håndteres optimalt uden tværgående planlægning. **FRI** mener, at vandselskaber ikke skal inddrages i den offentlige planlægning, men alene kan udtale sig i høringsfasen som andre parter, med mindre der er tale om lovreguleret forhøring som ved **VVM**-ansøgninger.

KL mener, at sondringen mellem myndighed og drift er begrebsmæssigt uklar, og derfor ikke egner sig som organisatorisk princip. Myndighed er et juridisk begreb, og drift er et økonomisk, og mange opgaver ligger i en gråzone mellem myndighed og drift. Organisatorisk bruger man derfor i stedet sondringen mellem bestiller og udfører. På spildevandsområdet har kommunen både rollen som myndighed og som bestiller. På vandforsyningsområdet bemærker **KL**, at der yderst sjældent gives påbud til at påtvinge vandværkerne udbygninger, fx til sikring af drikkevandets kvalitet.

KL og **KTC** mener, at det er vigtigt, at kommunerne kan sikre, at de politiske mål gennemføres. Derfor skal kommunerne overordnet skal godkende og styre selskabernes aktiviteter, herunder udstikke og afveje de lokalt anvendte løsninger som selskaberne skal være forpligtet til at udføre for at nå de fastsatte mål, herunder de direktivfastsatte mål. Der skal være en snæver definition af driftsopgaverne til det "tekniske vandssystem".

8.3 Forslag til ændringer

DANVA og **KTC** foreslår, at vandselskaberne inddrages tidligt i planlægning, der har konsekvenser for vandselskaber, fx allerede i planlægningsfaserne før den offentlige høring af planforslaget/tillægget eller som medproducent på planen. **DANVA** foreslår, at vandforsynings-/spildevandsplaner sætter de overordnede mål, som selskaberne realiserer med frihed til selv at bestemme, hvordan dette skal ske. Der skal således differentieres mellem myndighedens forsyningsplan og de driftsplaner, vandselskaberne har ansvaret for. Der skal ikke være tale om en bestiller/udfører model, da dette vil give for meget detailstyring. Et alternativ til at gøre planerne mere bindende er at sikre, at kommunerne har mulighed for at give påbud til selskaberne, hvis disse ikke følger planerne. Erfaringer fra varmforsyningsområdet tyder på, at det kun undtagelsesvist vil blive nødvendigt for kommunerne at gøre brug af påbud. En fordel ved påbudsmodellen er, at kommunen ikke behøver at eje vandselskabet for at sikre sig, at selskabet følger planerne.

FVD foreslår, at hvis kommunen har godkendt en investering i et vandforsyningsanlæg efter vandforsyningslovens § 21, skal investeringstillægget også godkendes i Forsyningssekretariatet.

DI foreslår bl.a., at begrænsningerne på størrelsen af det faste vandafledningsbidrag ophæves i spildevandsbetalingsreglerne for at fremme en omkostningsægte vandsektor.

DN foreslår, at hverken kommunen eller staten kan have pligten til godkendelser og tilsyn på anlæg, de er medejere af.

Dansk Miljøteknologi, **FRI** og **KL** foreslår, at sektorplaner gøres bindende for vandselskaber. **FRI** foreslår, at der sker en koordinering af de forskellige planer og deres tilblivelsestidspunkt, for at sikre en optimal og samfundsøkonomisk planlægning af hele vandområdet. **KL** mener, at det er vigtigt, at spildevandsselskaber også på anden mands ejendom kan/etablere og vedligeholde anlæg, som har afsæt i klimatilpasning.

KTC foreslår, at erfaringerne med myndighedernes regulering af selskabernes aktivitet i form af påbud, forbud og sektorplaner indsamles og evalueres.

L&F foreslår, at der ses på sammenhængen mellem vandsektorloven og Lov om betalingsregler for spildevandsanlæg for så vidt angår det justerede betalingsprincip. L &F foreslår også, at der ses på fastsættelsen af særbidraget og den nuværende betalingsmodel med samme variabel afledningsbidrag pr. m³ uafhængig af forbrugerens størrelse.

9. Finansiering af Forsyningssekretariatet

9.1 Baggrund

Ifølge § 10 i vandsektorloven finansieres udgifterne til Forsyningssekretariatets drift og opgavevaretagelse af årlige gebyrer, der opkræves hos selskaber omfattet af vandsektorloven. Forsyningssekretariatet mangler delvis finansiering, da antallet af vandselskaber omfattet af vandsektorloven er mindre end forventet. Vandselskaberne har mulighed for at rejse sag ved domstolene over Forsyningssekretariatets afgørelser om f.eks. prislofter. I Forsyningssekretariatets budget er der ikke indregnet omkostninger til advokater til den opgave.

9.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA mener, at der bør ses på de enkelte elementer i Forsyningssekretariatets virksomhed og vurderes, om der skal ske ændringer heri, herunder hvilken effekt ændringen vil have for Forsyningssekretariatets delvise underfinansiering. Der bør foretages en vurdering af fordelene ved flerårige prislofter contra de nuværende etårige, herunder af effekt i forhold til den resultatorienterede benchmarking. Ligeledes bør placeringen af de delopgaver, som reguleringen indebærer, vurderes. Som eksempel herpå kan det hensigtsmæssige i placeringen af godkendelsen af miljø- og servicemål drøftes.

DANVA finder det urimeligt, at Forsyningssekretariatets sagsomkostninger, betales over vandprisen. DANVA oplever endvidere, at det etablerede klagesystem ikke i tilstrækkelig grad sikrer selskabernes retssikkerhed, idet Konkurrenceankenævnet alene hjemviser Forsyningssekretariatets afgørelser til fornyet afgørelse af Forsyningssekretariatet. Selskabet er herefter henvist til at påklage den nye afgørelse igen, såfremt man fortsat er uenig i Forsyningssekretariatets fortolkning af reglerne. DANVA peger på, at Konkurrenceankenævnet ikke har de fornødne ressourcer til at behandle de store antal klager over prisloftsafgørelser og fortolkning af regelsættet. Vandselskaberne har således meget svært ved at få deres ret, idet processen er urimeligt lang og dyr, og flere års prislofter skal korrigeres fremadrettet, hvis selskaberne får ret.

FVD gør opmærksom på, at for de mindre private vandværker fordeles det årlige gebyr på 32.000 kroner på et forholdsvis lille antal forbrugere, hvilket betyder, at gebyret i snit belaster forbrugerne i de mindre vandværker 8 gange mere pr. m³ vand i forhold til de kommunalt ejede selskaber. Der henvises til figur i bilag 1. FVD bemærker, at det oprindelig var meningen, at prisloftet skulle styres af et mindre sekretariat. De private vandværker har ikke har indregnet udgifter til advokater i de private vandværkers prislofter, og at mange bestyrelser selv laver klageskrift mv. for ikke at sende regningen videre til andelshaverne.

DN mener, at det i stedet for at efterspørge en øget finansiering af Forsyningssekretariatet bør analyseres, hvordan det vil være muligt at begrænse den betydelige bureaukratisering. Fx ved at indføre flerårige prislofter og ved at begrænse udmeldingen af effektiviseringskrav til de mindst effektive selskaber, hvor der p.t. fastlægges prislofter for alle selskaber. Emnet skal ses i sammenhæng med de administrative byrder omtalt i afsnit 27.

DI mener, at det er vigtigt for, at vandsektorloven kan leve op til sit formål, at der sikres et stærkt tilsynsorgan for benchmarking og prisloftfastsættelsen. Derfor skal der udvikles en finansieringsmodel for Forsyningssekretariatet, der muliggør at opgaven kan håndteres og løses på højt fagligt niveau.

9.3 Ministerielle bemærkninger

Erhvervs- og Vækstministeriet oplyser, at der er en række forhold, som øger problemet med underfinansieringen af Forsyningssekretariatet:

- Fusioner på vand- og spildevandsområdet reducerer betalingerne.
- Ændringer i reguleringen har øget kompleksiteten.
- Konkurrenceankenævnet stiller betydelige krav om individuelle vurderinger.
- Vandselskaberne har mulighed for at rejse sag ved domstolene over Forsyningssekretariatets afgørelser.

Der er behov for en forøgelse af det årlige beløb til Forsyningssekretariatets drift, samt en ændring af finansieringsmodellen, så den bliver uafhængig af antallet af omfattede selskaber.

9.4 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at der i evalueringen laves en generel analyse af Forsyningssekretariatets aktiviteter og den nødvendige finansiering, og ikke udelukkende fokuserer på dækning af Forsyningssekretariatets sagsomkostninger.

FVD foreslår, at Forsyningssekretariatet konkurrenceudsættes. Hvis antallet af vandforsyninger er mindre end antaget, må sekretariatet tilsvarende reduceres.

FVD foreslår også, at det årlige gebyr differentieres i forhold til antal forbrugere eller debiteret vandmængde i de enkelte forsyninger.

10. Forbrugerindflydelse

10.1 Baggrund

I henhold til lovens § 12 og Bekendtgørelsen om forbrugerindflydelse i vandselskaber skal der vælges forbrugerrepræsentanter til bestyrelsen. Fristen for valg er udskudt flere gange. Første valg skal senest være gennemført inden udgangen af 2013.

10.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA bemærker, at det er helt centralt at fastslå, at bestyrelsesmedlemmer valgt blandt forbrugerne ifølge selskabslovgivningen skal varetage selskabets interesser – og ikke forbrugernes interesser. DANVA er enig i det overordnede sigte om at fremme forbrugernes mulighed for at komme til orde overfor vandselskaber, men mener at det kan ske i forum, hvor der udelukkende tages afsæt i forbrugernes interesse.

DANVA mener endvidere, at forbrugerindflydelse i de kommunalt ejede vandselskaber skal være baseret på en regulering, der ligner El- og Varmeforsyningslovene, hvor forbrugerindflydelseskravet er opfyldt, såfremt et flertal af bestyrelsesmedlemmer direkte eller indirekte er valgt af forbrugerne – eller af en eller flere kommunale bestyrelser i selskabets forsyningsområde. DANVA ser ikke vægtige argumenter for at opstille skærpede krav til forbrugerindflydelse på vand- og spildevandsområdet i forhold til el- og varmforsyningsområdet. DANVA finder ikke, at visse forbrugergrupper skal have særlig forrang frem for andre, såfremt at man lokalt ønsker valg af forbrugerrepræsentanter, da bestyrelsesmedlemmer skal varetage vandselskabets interesse og ikke evt. særgrupper blandt forbrugerne.

FVD bemærker, at bestyrelsen i de private vandværker er valgt af og blandt forbrugerne, og er stadfæstet i vandværkets vedtægter som godkendes af foreningens generalforsamling. Alle medlemmer, som har betalt tilslutningsbidrag, kan deltage og har stemmeret, og ingen forbruger har fortrinsret frem for en anden – uanset størrelsen af det indbetalte tilslutningsbidrag.

DI finder, at de to hovedgrupper blandt forbrugerne – borgere og virksomheder – skal sikres forbrugerindflydelse, men at det kan overvejes om repræsentation i selskabernes bestyrelse er den optimale adgang til indflydelse. Der kan udvikles andres løsningsmodeller, fx etablering af et brugerråd, med fastlagte pligter og aktiv medvirken på selskabets generalforsamling.

FRI ser to modpoler mht. forbrugerinteresser: Hvis forsyningen fungerer, er forbrugernes eneste interesse at få prisen ned. Hvis forsyningen ikke fungerer, skal den bringes til at fungere for enhver pris. Forbrugernes komfort- og forventningsniveau til forsyning er ultimativt højt. Dette skisma skal vandsektorloven sikre, at vandselskaberne har mulighed for at håndtere.

KL bemærker, at selskaber i kommunalt eje ofte har kommunalbestyrelsesmedlemmer med i bestyrelsen. De er allerede valgt en gang og medtænker forbrugernes interesse i deres bestyrelseshverv, inden for de rammer selskabslovgivningen sætter.

L&F finder det helt afgørende nødvendigt, at store vandforbrugende virksomheder er garanteret plads i bestyrelsen og dermed sikrer den rette repræsentativitet. L&F bemærker endvidere, at det kan være svært for forbrugerne at få adgang til de relevante oplysninger, og man derfor bør se på åbenheden i prisdannelsen og forbrugernes mulighed for at få indblik i regnskaber mv.

10.3 Ministerielle bemærkninger

Naturstyrelsen oplyser, at der ifølge bekendtgørelsen er mulighed for at etablere et brugerråd med repræsentanter fra forskellige brugergrupper samtidig med at forbrugerne vælger repræsentanter til bestyrelsen.

10.4 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at loven ændres, så kommunalbestyrelsesmedlemmer qua denne funktion også kan repræsentere forbrugere i selskaber med inspiration fra El-forsyningsloven. Derudover foreslås, at vandselskabet etablerer et forbrugerråd af en operativ størrelse med repræsentanter fra forskellige brugergrupper. Repræsentanter fra denne gruppe skal vandselskabets bestyrelse møde mindst én gang årligt for at drøfte emner som kvalitet, mængder, priser og øvrige leveringsvilkår - ligesom gruppens repræsentant ville kunne få taletid på den ordinære generalforsamling.

KL foreslår, at det i vandsektorloven præciseres, at kommunalbestyrelsesmedlemmer også kan repræsentere forbrugere i vandselskaber. Inspiration kan bl.a. hentes i El-forsyningsloven

L&F foreslår, at erhvervslivet sikres valg til bestyrelsen og på den måde kan varetage de særlige interesser, de som store vandforbrugere har. Dette kan eksempelvis gøres ved at reservere den ene af de to forbrugerrepræsentantskaber til et virksomhedsmedlem.

11. Håndhævelse

11.1 Baggrund

Efter prisloftbekendtgørelsens § 34 kan bøder anvendes som straf for den, der undlader at indsende en række oplysninger til brug for Forsyningssekretariatets beregning af prislofterne.

11.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA mener ikke, at kravene bør skærpes i forhold til selskaberne, og bemærker, at selskaberne oplever meget korte frister for nye indberetninger. Eksempelvis blev selskaberne mødt med en meget kort frist til indberetning af særlige forhold til brug for Forsyningssekretariatets revidering af prislofterne for 2012 efter Konkurrenceankenævnets hjemvisning til fornyet behandling. Selskaberne får endvidere udmeldt tidsplaner for fx udkast til prisloftsafgørelser med en høringsfrist på 14 dage, hvorefter Forsyningssekretariatet uden varsel undlader at sende udkastet. Det er svært for selskaberne at sikre, at de har de fornødne ressourcer hjemme til at levere det krævede materiale indenfor den korte tid, som der er til rådighed. Samtidig har Forsyningssekretariatet meddelt, at det ikke selv kan overholde prisloftbekendtgørelsens frister for alle selskaber i forbindelse med udsendelse af prislofterne for 2012 og 2013, og Konkurrenceankenævnet har i sin principielle kendelse over prislofterne indskærpet Forsyningssekretariatets vejledningspligt. **DANVA** gør opmærksom på, at der kan bruges erfaringsmæssige værdier til fastsættelse af prisloftet, hvis oplysningerne ikke indsendes.

FVD finder, at den nuværende regulering og strafmulighed er tilstrækkelig.

11.3 Ministerielle bemærkninger

Erhvervs- og Vækstministeriet oplyser, at vandselskaberne hvert år senest den 15. april skal indsende de nødvendige oplysninger til brug for fastsættelse af prisloftet for det følgende år. I forbindelse med indberetningerne til prisloftet for 2011, 2012 og 2013 er det erfaret, at en stor del af selskaberne ikke overholder denne frist, eller undlader at indsende informationer som forudsat. Ved en opgørelse af modtagne indberetninger den 18. april 2012 viste det sig fx, at der manglede indberetninger fra 113 vandselskaber. Kun 2/3 af de 326 vandselskaber overholdt den fastsatte frist. Forsyningssekretariatets mangler dermed forudsætninger for at kunne fastsætte prislofterne, og de for sent indsendte indberetninger forsinker processen for fastsættelsen af prislofterne samt giver et øget tidsforbrug for med udsendelse af rykkere. Nogle selskaber indberetter slet ikke.

11.4 Forslag til ændring

DANVA, opfordrer til, at tidsfristerne indrettes, så de bedre kan overholdes.

Erhvervs- og Vækstministeriet foreslår regler, som sikrer en mere effektiv håndhævelse i tilfælde af selskabernes manglende rettidige indberetninger, fx ved anvendelse af dagbøder, som på teleområdet, jf. § 111 i lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, samt af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i forhold til indhentelse af oplysninger efter konkurrenceloven.

12. Kommuners varetagelse af administrative opgaver

12.1 Baggrund

Kommunerne kan i en overgangsperiode på tre år varetage visse administrative opgaver, såfremt vandselskabet i 2008 ikke leverede eller behandlede mere end 1 mio. m³ vand, jf. Bekendtgørelse om kommuners varetagelse af administrative opgaver for visse vandselskaber § 2 og § 3. Bestemmelsen ophæves den 1. januar 2013.

12.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA vurderer, at overgangsordningen kun har været nyttig for nogle få. Der ser ikke ud til at være noget behov for at forlænge ordningen eller indføre en ny ordning med et lignende sigte. Det ser desuden ud til, at interessen pt. er meget større for at lade disse opgaver varetage i fælles serviceselskaber eller eventuelt sende dem i udbud hos (andre) private aktører/firmaer. Mange vandselskaber fandt det i tiden omkring selskabsudskillelsen (2009 – 2010) uoverskueligt, hvordan de skulle løse administrative opgaver, som de var vant til at få løftet hos kommunen. Vurderingen på daværende tidspunkt var, at særligt bekendtgørelsens størrelsesafgrænsning på de 1 mio. m³ vandmængde var alt for stram. At der ikke længere er opmærksomhed på overgangsordningen kan således ikke nødvendigvis ses som udtryk for, at den har fungeret godt – blot at fokus er et andet sted nu.

KL bemærker, at det er for sent at gennemføre en analyse af, om overgangsordningen for kommuners varetagelse af administrative opgaver for visse vandselskaber har været tilstrækkelig.

13. Kontaktudvalget

13.1 Baggrund

Der er i henhold til vandsektorlovens § 24 nedsat et Kontaktudvalg, som bl.a. har til opgave at følge udviklingen i vandsektorens effektivitet og kan rådgive om udviklingen i effektivitet, teknologi, natur og miljøforhold og kvalitetsmål.

13.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA, DI, DN, KL og L&F vurderer, at kontaktudvalget med sin brede sammensætning er et nyttigt forum for drøftelser af vandsektorloven. **FVD** finder, at Kontaktudvalgets rolle generelt er i orden.

DANVA mener, at store reformer kræver, at der er et udvalg, som følger udviklingen og som kan bidrage til en evaluering. Dette vil også gøre sig gældende på vandområdet i fremtiden, da reformarbejdet ikke er færdigt endnu. **DANVA** vurderer, at Naturstyrelsen har for få ressourcer til opgaven, at dagsorden for møder i Kontaktudvalget bør tilpasses til medlemmernes kompetencer, at for få medlemmer kan bidrage til økonomi- og benchmarkingrelaterede diskussioner. **DANVA** oplever endvidere, at vandsektorens primære aktører er underrepræsenteret i Kontaktudvalget.

DI vurderer, at sammensætningen og form for det nuværende kontaktudvalg er fornuftig.

DN, KL og L&F mener, at det er relevant at kontaktudvalget følger udviklingen og bidrager til evaluering af loven samt overvejelser om nye fokusområder for vandsektoren.

13.3 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at vandsektoren får en bredere repræsentation, og at Kontaktudvalget i højere grad inddrager eksperter, som ikke er repræsenteret i udvalget – samtidigt bør det overvejes at etablere ad-hoc grupper, som kan fokusere på bestemte emner – og komme med udtalelser herom. Til at løfte opgaven med at give Miljøministeren en kvalificeret rådgivning i forbindelse med regelfastsættelse om administrationsgrundlaget vedrørende dispensation fra prisloftet og om retningslinjer for benchmarking, er det nødvendigt med repræsentanter fra universitets-, revisor- og advokatverdenen – ligesom deltagere fra vandsektoren, Forsyningssekretariatet og NST er relevante.

FVD foreslår, at Forsyningssekretariatet (Erhvervs- og Vækstministeriet, red.) får observant-status.

FRI foreslår, at Kontaktudvalgets rolle udvides til også at være kontrollerende og rådgivende organ vedr. emner som konkurrence, samarbejde, internationalisering m.v. med mulighed for at "bestiller" faglige rapporter fra eksperter. **L&F** foreslår, at Kontaktudvalget skal lave deciderede udredninger og analyser til brug for rådgivning af politikere.

KL foreslår, at udvalget bevares i sin nuværende rådgivende rolle. Derved fastholdes den brede inddragelse af interessenterne i sektoren og nye fokusområder kan inddrages, f.eks. Grøn Omstilling.

14. Miljømål og servicemål

14.1 Baggrund

For at sikre vandsektorlovens formål om en vand- og spildevandsforsyning af høj sundheds- og miljømæssig kvalitet, fremgår det af bemærkninger til vandsektorlovens § 8, at Forsyningssekretariatet ved fastsættelse af et vandselskabs prisloft skal tage hensyn til omkostninger relateret til miljømål og servicemål. Da loven og forarbejderne til loven ikke er særligt præcise mht. miljømål og servicemål, har der været en del usikkerhed herom. En ændring af vandsektorloven den 18/6-2012 samt bekendtgørelse og tilhørende vejledning om miljømål og servicemål vil gøre det lettere for selskaberne at søge tillæg til prisloftet ved miljømål og servicemål.

14.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA stiller spørgsmål ved, om vandsektorlovens formål om at sikre vand- og spildevandsforsyning af en af høj sundheds- og miljømæssig kvalitet sikres i tilstrækkeligt omfang. Trods forsøget på at skabe klare regler med ændringen af vandsektorloven og den nye bekendtgørelse indeholder regelsættet forsat elementer, som modarbejder lovens formål. Et vigtigt element er forskelsbehandlingen af nye og gamle mål. En forskelsbehandling, som der ikke tages højde for i forbindelse med benchmarkingen af selskaberne. Der er fortsat usikkerhed om, hvordan fortolkningen bliver efter bekendtgørelsen om miljømål og servicemål. Der er bl.a. en økonomisk usikkerhed, som har relation til spørgsmålet om det anerkendelsesværdige i et givet mål. Der er også usikkerhed om, hvorvidt beslutningsgrundlaget til det pågældende mål er tilstrækkeligt konkret, om det har været underlagt den fornødne godkendelses procedure og om den indsendte dokumentation herfor er tilstrækkelig

DANVA mener, at det vil være i modstrid med adskillelsen mellem det takstfinansierede og skattefinansierede område, hvis kommunerne får mulighed for at beslutte, at miljømål og servicemål skal effektueres af andre end vandselskabet, men stadig finansieres af vandselskabet.

FVD mener, at de nye regler om miljø- og servicemål gør det muligt at lægge udgifter til miljøforbedringer til prisloftet uden krav om effektiviseringer. Det er for så vidt positivt, at der bliver mulighed for at investere i miljøforbedringer. Den giver også incitament til, at vandværkerne tænker "kreativt" og formulerer almindelige driftsopgaver og investeringer som miljø- og servicemål. Det burde ikke være nødvendigt at skulle igennem en sådan øvelse for at investere i miljøforbedringer, som bør indgå som en naturlig del af driften.

DN mener, at de opstillede miljømål og servicemål bør kunne opfyldes uden hensyn til de udmeldte prislofter.

DI og L&F mener, at loven giver incitament til at løfte driftsudgifter over i et miljø- eller servicemål, hvorved kravet effektivisering undgås. Det bør derfor overvejes om det er muligt at inkorporere miljømål og servicemål i benchmarkingsystemet. Særligt i lyset af, at mange af de opstillede mål på tværs af forsyningerne er identiske. DI mener, at miljømål og servicemål der er forbrugsafhængige skal finansieres via en forøget afgift pr. stik.

L&F mener, at miljømål og servicemål har så stor almen samfundsmæssig betydning, at det ikke bør være store vandforbrugere der betaler en uforholdsmæssig stor del af regningen, hvorfor disse mål ikke bør udvides før man har ændret betalingsreglerne for spildevand. Konsekvenserne ved

beslutninger vedr. miljømål og servicemålene er så betydelige, at det alene bør være demokratisk valgte politiske organer, som stat og kommune, der bør kunne tage sådanne beslutninger og ikke som nu i nogen tilfælde alene selskaberne.

Dansk Miljøteknologi mener problemet løses ved bortfald af prisloftet, og at der skal indsamle erfaringer, når bekendtgørelsen om miljømål og servicemål træder i kraft. Hvis prisloftet ikke bortfalder, er Dansk Miljøteknologi enig med FRI i næste afsnit.

FRI mener, at der kan udarbejdes en dynamisk liste over konkrete og specifikke emner, som forsyningsselskaberne kan forvente at kunne finansiere som miljømål og servicemål.

KL mener, at miljømål og servicemål er vigtige elementer i samfundets styring af selskaberne. Bestemmelserne omkring miljø- og servicemål bør dog ikke begrænses til nye mål, da det må være handlingen i forhold til målet og ikke tidspunktet for iværksættelsen, der er afgørende.

KTC mener, at rammebetingelserne ikke er tilstrækkelige til at foretage nye innovative løsninger til forbedringer i klimasikring, miljø og service. Kommunerne skal kunne beslutte overordnet infrastrukturudvikling. En sektorplan bør være det minimale udgangspunkt for fastsættelse af selskabets miljømål og servicemål. Selskabet kan naturligvis ud over dette beslutte at gennemføre andre og supplerende indsatser, hvis der er råderum i prisloftet og så længe de overholder gældende lovgivning og de aktuelle sektorplaner. KTC mener endvidere, at kommunerne skal kunne beslutte, at andre end vandselskabet skal udføre arbejder til opfyldelse af miljømål, som skal finansieres over taksterne.

14.3 Ministerielle bemærkninger

Naturstyrelsen præciserer, at der med miljømål og servicemål ikke ændres på, hvad der kan takstfinansieres, da dette reguleres af vandforsyningsloven og betalingsreglerne for spildevand.

14.4 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at bestemmelserne omkring miljø- og servicemål ikke begrænses til nye miljø- og servicemål. Der skal sikres ensartet behandling af miljømål og servicemål i forhold til andre drifts- omkostninger i benchmarkingen. Det skal være klart hvilke krav myndigheden kan stille til selskabet og hvilke initiativer, de selv kan initiere. Det skal ikke være muligt, at pålægge selskabet opkrævning af initiativer, som udføres af andre. Usikkerheden som følge af fx tidsforskydninger og dokumentationskravet bør elimineres. Der skal skabes mulighed for innovation. Godkendelseskompetencen bør måske flyttes.

FVD foreslår reglerne forenklet så et vandværk kan arbejde med miljø- og serviceforbedringer uden effektiviseringskrav, og at der skal være mere vejledning om, hvordan aktiviteter kan formuleres som miljø- og serviceforbedringer.

DN foreslår, at det sikres, at der ikke i lovgivningen er indbygget begrænsninger i selskabernes muligheder for innovation på området.

DI og L&F foreslår, at miljø- og servicemål i lighed med den øvrige drift udsættes for effektiviseringskrav. L&F foreslår også, at beslutningskompetencen for servicemål ændres, så selskabets bestyrelse ikke alene kan vedtage disse.

FRI foreslår, at det vurderes om miljømål, herunder alle klimatilpasningsmål, og overordnede servicemål skal fastlægges af planmyndigheden, og at forbrugerorienterede kvalitetsmål som særlige servicemål i det enkelte vandselskab evt. kan besluttes i vandselskaber.

KL foreslår, at præciseringen af reglerne om miljømål og servicemål får lov at virke og at der senere evalueres på erfaringerne. Forholdet til gamle miljømål skal inddrages i evaluering.

15. Prisloftsfastsættelse

15.1 Baggrund

Der skal ifølge Kapitel 2 i Bekendtgørelse om prisloftsregulering fastsættes et prisloft for hvert år, baseret på forrige års prisloft med en række reguleringer. Efter bemærkningerne til vandsektorlovens § 8 nævnes de første års prislofter, men bemærkningerne forhindrer ikke, at der fastsættes flerårige prislofter, når de første års prislofter er fastlagt. De nærmere regler skal ifølge lovens § 8 fastsættes i en bekendtgørelse. Forligskredsen drøfter pt. en afbureaukratisering for de mindre vandforsyninger, som vil kunne mindske problemstillingen.

15.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA mener, at det er et problem, at selskaberne ikke har bedre mulighed for at planlægge deres effektivisering, og at et flerårigt prisloft vil forbedre muligheden for at planlægge effektiviseringen betydeligt.

De etårige prislofter giver endvidere problemer, fordi der benchmarkes op mod de bedste i et enkelt år. På grund af varierende omkostninger er der et risiko for, at selskaberne på "fronten" befinder sig i en bølgedal omkostningsmæssigt og ikke kan holde dette omkostningsniveau over en årrække. Dette problem kan løses med flerårige prislofter, men kan også løses ved at ændre den måde, benchmarking udføres på.

Flerårige prislofter vil kunne lette den administrative byrde for selskaberne, da der ikke skal indberettes til Forsyningssekretariatet årligt. Men et flerårigt prisloft vil samtidig være mindre fleksibelt og fx kræve en grundig investeringsplanlægning fra selskabernes side. Det skal vurderes hvordan tilpasninger i regelgrundlaget kan håndteres, så regelændringer som fx vedr. miljømål og servicemål hurtigt kommer selskaberne til gode. Muligheden for etårige prislofter med flerårige effektiviseringskrav bør undersøges. Det centrale er at give selskaberne bedre mulighed for planlægning, pålægge dem så få administrative byrder som muligt, men samtidigt opretholde en passende fleksibilitet i forhold til løbende at korrigere fra det planlagte, eksempelvis ved opstart af nye aktiviteter. I vandsektoren i England/Wales findes en delvist lignende regulering, benytter 5 årige prislofter. I Danmarks ses også flerårige prislofter på gasområdet.

DANVA mener, at det er et dilemma, at vandselskaberne bliver økonomisk reguleret via såvel prisloftet som hvile-sig-selv-princippet.

FVD og **DN** finder det ikke hensigtsmæssigt, at prisloftet udmeldes et par måneder før det nye regnskabsår begynder. Ud fra den tidsramme er det ikke muligt at overlade beslutningerne om budgetforslag og takster til generalforsamlingen.

DI og **DN** støtter at der udvikles prislofter for en flerårig periode, hvis det kan fremme effektivitet, og der kan findes den rette balance mellem drift og investering.

FRI bemærker, at prisloftsmodellen skal indeholde en incitamentsstruktur til at fremme og investere i innovation, da hjemmemarkedets efterspørgsel efter ambitiøse vandløsninger er vigtig for en eksporterende vandsektor.

15.3 Ministerielle bemærkninger

Erhvervs- og Vækstministeriet oplyser, jf. DANVA's bemærkning om "at der er risiko for, at selskaberne på "fronten" befinder sig i en bølgedal omkostningsmæssigt og ikke kan holde dette omkostningsniveau over en årrække", at det netop er derfor Forsyningssekretariatet sikrer datakvaliteten af selskabernes indberetninger. Herudover foretages der en ekstra kvalitetssikring af frontselskaberne for at sikre, at disse er repræsentative. Herudover benchmarkes selskaberne på den 2. front, dvs. først findes de mest effektive selskaber, hvorefter disse tages ud for, derefter at finde de næstmest effektive selskaber. Dette bliver så den endelige front. Dette betyder, at fronten er meget konservativt fastsat.

15.4 Forslag til ændringer

DANVA og **DN** foreslår, at fordele og ulemper ved etårige kontra flerårige prislofter belyses. Det bør undersøges, om hele sektoren med fordel kan få mulighed for flerårige prislofter.

DANVA finder, at der er et stort behov for, at der i evalueringen analyseres på mulighederne for, at vandselskaberne blot er underlagt ét økonomisk styringsinstrument – og ikke både et prisloft og et hvile-i-sig-selv-princip.

Der henvises endvidere til bemærkninger om prisloftreguleringen under pkt. 7/Finansiering contra afskrivning.

FVD foreslår, at prisloftet udmeldes for det år, der følger efter det kommende regnskabsår. Ellers sættes forbrugerindflydelsen ud af drift i særligt de vandselskaber, der er rent forbrugerejede. FVD finder, at det nok er mest fleksibelt at bruge et-årige prislofter.

Dansk Miljøteknologi foreslår, at prisloftsreguleringen bortfalder og erstattes med konkurrenceudsættelse samt med udbygning af benchmarking-systemet og en fortsat professionalisering af sektoren samt fortsat politisk godkendelse af priserne.

16. Procesorienteret benchmarking

16.1 Baggrund

Selskaberne skal i henhold til vandsektorlovens § 5 udføre procesorienteret benchmarking. Resultatet skal offentliggøres på selskabets hjemmeside.

16.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA finder det væsentligt, at selskaberne fortsat har frie rammer til at udføre den procesorienterede benchmarking, og at selskaberne kan vælge den udbyder, de foretrækker. Selskaberne har den største viden om drift af vandselskaber, og det vil være uhensigtsmæssigt med en detaljeret indblanding i dette fra en offentlig myndighed. Eventuelle retningslinjer på området bør derfor holdes på et overordnet niveau og udarbejdes i tæt samarbejde med branchen.

FVD efterlyser Miljøministeriets definition af, hvilke parametre, der skal benchmarkes på.

FRI oplyser, at der ingenormangel hos de rådgivende ingeniører, og dette forstærkes af, at vandselskabers ingeniørlønninger generelt ligger 10 – 15 % over lønniveauet hos rådgiverne.

KL finder det uklart, hvordan denne benchmarking kan bruges i kommunens tilsyn.

16.3 Forslag til ændringer

FVD foreslår, at benchmarking belyser forhold som overordnede karakteristika, produkter og serviceydelser, kapitalstruktur og faste anlæg, processer og funktioner, forbrug af personale samt forbrug af øvrige ressourcer. Der bør ikke fastsættes en nedre størrelsesgrænse for, hvornår et vandværk skal være forpligtet til at deltage i benchmarking.

FVD foreslår endvidere, at kravene til benchmarkingen differentieres, så de små og mindre vandværker skal arbejde med et meget enkelt benchmarkingsystem. De små vandværker kan overveje at finde sammen om at løse opgaven.

Dansk Miljøteknologi foreslår, at den nuværende benchmarking skal udvikles til at afspejle performance på miljø, sikkerhed, kvalitet, service, arbejdsmiljø mm. Benchmarking kan evt. også afspejle ingeniørlønninger, så den bidrager til at forhindre lønpres fra en monopoliseret sektor.

FRI foreslår, at lønforhold indgår i den procesorienterede benchmarking for at sikre sektorens effektiviseringsgevinst.

KL foreslår, at resultatbenchmarking og procesbenchmarking betragtes som ét system.

17. Selskabernes adgang til oplysninger

17.1 Baggrund

Efter selskabsudskillelsen, jf. lovens § 15, oplever vandselskaberne, at de ikke længere har adgang til de samme oplysninger, når de ikke er en del af den kommunale forvaltning. I nogle tilfælde skal selskaberne betale for at få de nødvendige oplysninger. Anden lovgivning, som forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om miljøoplysninger, har også betydning for adgangen til nødvendige oplysninger.

17.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA bemærker, at vandselskaberne skal købe alle de relevante geografiske grunddata, de har brug for. Dette får mange til at foretrække den billigste løsning på markedet i stedet for offentlige grunddata, og dermed er det ikke sikkert, at vandselskaberne og kommunerne bygger deres analyser og beregninger på samme datagrundlag, når de f.eks skal planlægge klimasikring eller lignende. Vandselskaberne skal levere data til offentlige myndigheder uden at få betaling for dem, mens de på den anden side skal købe grunddata fra det offentlige.

DANVA mener, at det vil gøre indsatsen mere effektiv og medføre en besparelse for selskaberne, hvis alle miljødata er baseret på samme grunddata. Det kan ske, hvis de økonomiske og tekniske barrierer fjernes, og grunddata i stedet gøres frit tilgængelige. Vandselskaberne anvender i dag Matrikelkort, Tekniske kort (FOT), Højdemodel og Luftfoto. I bilaget findes en uddybning af begrænsningerne for kortene.

FVD bemærker, at den private vandforsyning aldrig har haft særlig adgang til de omtalte oplysninger. Der er ikke behov for lovgivning om at indhente oplysninger, da der på markedsvilkår er tilstrækkelig mulighed for at indhente de nødvendige oplysninger i forbindelse med varetagelsen af forsyningsopgaverne.

FRI bemærker, at emnet også omfatter miljødate, herunder om miljødata omfatter data om spildevandssystemer som således vil være omfattet af Miljøoplysningsloven (sikrer større grad af adgang til data).

17.3 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at grunddata skal være frit tilgængelige for vandselskaberne grundet deres forpligtelse til at levere data til kommunerne. Foreningen har bemærket Digitaliseringsstyrelsens pressemeddelelse af 05.10.2012, hvoraf det fremgår, at KL og Regeringen er blevet enige om at forbedre de offentlige registre med grunddata – og samtidigt stille oplysninger til rådighed for private, hvilket støttes af DANVA.

18. Serviceselskaber

18.1 Baggrund

Vandselskaberne kan i henhold til vandsektorlovens § 19, stk. 3 etablere serviceselskaber til varetagelse af visse serviceopgaver for vandselskabet og for andre forsyningsvirksomheder i koncernen. Et serviceselskab betragtes ikke som en del af vandselskabet, jf. bemærkningerne til § 19, stk. 3. Ifølge § 2 i Bekendtgørelse om program for vandselskabers interne overvågning skal vandselskaber opstille et program for intern overvågning, som bl.a. skal sikre, at selskabets aftaler indgås på markedsvilkår. Forsyningssekretariatet har udgivet en vejledning om internt overvågningsprogram efter vandsektorloven.

18.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA oplyser, at der er stor interesse for fælles serviceselskaber i vandsektoren. Eksempler på oprettede fælles serviceselskaber er SamAqua (VandCenter Syd, Vand og Affald i Svendborg samt Middelfart Spildevand) og Greve Solrød Service A/S (vandselskaber i Greve og Solrød kommuner). **DANVA** offentliggør inden nytåret 2012/2013 rapporten "Strukturanalyse af den danske vandsektor". De foreløbige resultater i analysen tyder på, at der ofte kan være større samarbejdsgevinster for vandselskaberne ved samarbejde på afgrænsede områder end ved en hel fusion, bl.a. ved samarbejde på det administrative område inden for vandforsyning. Det er **DANVA's** opfattelse, at reglerne tilsyneladende giver rimeligt gode muligheder for at oprette fælles serviceselskaber. Reglerne er dog meget komplekse og uklare.

Kravet om, at det kun er ejerkommunerne – og ikke vandselskaberne direkte – der kan gå sammen om at oprette fælles serviceselskaber efterleves efter **DANVA's** vurdering bedst ved, at vandselskabers beslutninger om sammen at oprette et fælles serviceselskab er beslutninger af så principiel karakter, at de skal godkendes af de respektive selskabers ejere – som jo er kommuner.

DI finder det vigtigt, at ydelserne fra forsyningernes serviceselskaber konkurrenceudsættes, og at serviceselskaberne opererer på kommercielle vilkår, både i forhold til mellemregninger med øvrige selskaber og mht. lønninger. En del kommuner har samlet vand, spildevand og affald i samme overordnede driftsselskab. Det bør undersøges, om det er en hensigtsmæssig struktur, særligt i lyset af de forskellige rammevilkår på de forskellige forsyningsområder.

KL finder, at det må undersøges hvilke muligheder og barrierer der er for at omdanne etablerede selskaber. **KL** mener, at kommuner fastlåses i en engang valgt organisering. Se også bilag 1.

KTC mener, at det bør undersøges, hvilke muligheder og barrierer der er for dannelse af serviceselskaber, hvordan prisfastsættelsen sker, og hvordan det kontrolleres, at serviceselskabet hverken tager over- eller underpris for sine ydelser, idet serviceselskaber bør følge de almindelige konkurrenceregler. Muligheder og barrierer for kompetenceopbygning skal endvidere belyses.

18.3 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at der sker en præcisering af VSL § 19, jf. de forhold, **DANVA** har omtalt.

KL foreslår, at loven ændres, så selskabsændringer kan gennemføres inden for det takstfinansierede område uden at det skattefinansierede område påvirkes.

19. Skattepligt

19.1 Baggrund

Før vandsektorloven var vandsektoren underlagt forskellige skattemæssige krav afhængig af organisationsformen. Samtidig med vandsektorlovens gennemførelse blev skattelovgivningen ændret med det formål at behandle vandselskaberne skattemæssig ensartet. Herefter er vandselskaberne underlagt de almindelige regler for aktie- og anpartsselskaber om skattepligt.

Skattepligten skal tillige understøtte mulighederne for, at det fulde effektiviseringspotentiale udnyttes. Af den senere politiske aftale om vandsektoren fra 2007 fremgår det, at overskuddet skal fastholdes i vandsektoren. Det fremgår endvidere af bemærkninger til lovforslaget, at der ikke tilsigtes ændringer af prisfastsættelsesprincippet (hvile-i-sig-selv) i de enkelte sektorlove udover prisloftreguleringen, der skal sikre effektivisering.

19.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA mener, at usikkerheden i forhold til reguleringen har kostet vandsektorens kunder mange penge. I lovbemærkningerne tilkendegives det, at det ikke forventes, at staten får et provenu på hverken kort eller mellemlangt sigt som følge af forslaget om skattepligt. Der vil dog evt. kunne opstå et merprovenu (0,1 mia. kr. årligt) på lang sigt.

DANVA mener, at vandselskaberne mangler alle de væsentlige karakteristika for en erhvervmæssig virksomhed, som skal beskattes efter de almindelige selskabsbeskatningsregler, da:

- selskaberne har kommunale ejere, som driver erhvervmæssig virksomhed.
- de private selskaber primært ejes af forbrugere uden økonomiske rettigheder i selskabet.
- selskaberne er underkastet økonomisk regulering, dels ved et prisloft, dels ved en 40/60 % beskatning af de kommunale ejere, hvis der overføres midler til dem.
- kravet om, at selskabernes eventuelle overskud bliver i sektoren, giver vandselskaberne en lighed med de af Fondsbeskatningsloven omfattede fonde og foreninger, samt de af Selskabsskattelovens § 3, stk. 2 og stk. 4 nævnte almennyttige selskaber.

Et centralt problem i værdisætningen er Selskabsskattelovens § 5 D – som er meget omtvistet blandt skatteretseksperter. Det er vigtigt, at værdisætningen giver mulighed for at selskabet kan foretage genanskaffelser. Det er DANVA's indtryk, at det kun er SKAT, der mener at den skattemæssige værdisætning skal være baseret på den fremtidige indkomst. Se fx notat fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, som omtales i bilag 1. Revisorbranchen har præsenteret en alternativ model for værdisætningen for SKAT, der, efter revisorerens vurdering, vil kunne honorere de politiske udmeldinger. Der er pt. 12 værdisætningssager i Landsskatteretten, og som angår selskaber etableret i 2007.

DANVA mener, at de aktuelle sager giver anledning til et kvalificeret bud på skatteprovenuet, såfremt gennemsnittet af alle vand- og spildevandsselskaber er på samme niveau som de 12 selskaber, så vil sektorens skattebetaling udgøre ca. 1,4 mia. kr. for perioden 2007-2011. Selv om skat betragtes som 1:1 omkostning, og dermed kan "vælt" over på forbrugerne, mener DANVA, at dette ikke var den politiske intention. Det vil være tilfældigheder i forhold til kunderne, hvorvidt de vil blive berørt af skattebetaling og i hvilket omfang.

FVD mener, at det er uhensigtsmæssigt, at der ikke er klarhed over skatteproblematikken i forhold til vand-forsyningernes skattebetaling samt i tilfælde af fusion mellem to eller flere vandværker. FVD finder det uheldigt med to værdiansættelsesprincipper. Mens vandværkerne venter på Landsskatterettens afgørelser, skal de finde ud af, hvor pengene skal komme fra. Jo lavere prisloftet er, jo sværere er det at finansiere en kommende ukendt skattebetaling, og opspare er umulig. DCF-metoden er ikke anvendelig, for et vandværk kan ikke sælges. DCF-metoden forudsætter, at der skabes et overskud, der kan tilbagediskonteres til en værdiansættelse af vandselskabet, og der må ikke skabes overskud.

FRI mener ikke at vandselskaberne bør betale skat, da de skal "hvile-i-sig-selv". FRI undrer sig over, at afskrivningsperioden er sat til levetiden, da det kan medføre skattebetaling samtidig med at investeringen lånefinansieres. FRI mener at skattebetaling ved fusioner hæmmer effektiviseringen.

KL mener, at det var en klar forudsætning, at indførelsen af skattepligten ikke skulle have nogen konsekvens for det offentlige. Det har dog vist sig vanskeligt at overføre denne forudsætning til praksis, KL støtter en undersøgelse med det formål at få reguleringen tættere på intentionerne.

19.3 Ministerielle bemærkninger

Skatteministeriet bemærker, at der har været en udbredt forventning om, at vandselskaberne reelt ikke ville komme til at betale skat før måske meget langt ud i fremtiden. Principperne for værdiansættelse af vandselskabernes aktiver er derfor kommet til at spille en stor rolle i det videre forløb – jo højere værdi, jo højere afskrivningsgrundlag, jo mindre risiko for skat. Der er ikke indført særregler, hvilket betyder at værdiansættelsen skal ske til handelsværdi. Dette har ført til en meget lang, og for alle parter ressourcekrævende proces med henblik på fastlæggelse af værdiansættelsesprincipperne, da aktiverne ikke handles. Set fra Skatteministeriets side har det været et problem, at der ikke fra start har været en grundlæggende forståelse for, hvad indførelse af en skattepligt betyder. Spørgsmålet om principperne for værdiansættelse af vandselskabernes aktiver ved overgangen til skattepligt, må finde sin afgørelse via klagesystemet – Landsskatteretten og domstolene.

Der er indført mulighed for at gennemføre skattefrie fusioner. Dog kan der ikke ske skattefrie sammenlægninger mellem skattepligtige og skattefrie vandselskaber. Sidstnævnte har vist sig at udgøre en hæmsko for en effektivisering af sektoren. Skatteministeriet har under overvejelse at indføre mulighed for skattefrie omstruktureringer mellem skattepligtige og skattefrie vandselskaber.

19.4 Forslag til ændringer

DANVA og **KL** foreslår, at vandselskaber sidestilles med almennyttige foreninger og fonde. Beskatnings-grundlaget vil da kun blive den del af et skattepligtigt overskud, der ikke anvendes til – eller hensættes til opfyldelse af vand- eller spildevandsaktiviteten. En anden løsning er en model, der honorerer forligskredsens intentioner om beskatningsomfang og tidspunkt. Principielt vil DANVA foretrække en regulering, som ikke er bureaukratisk tung – og som kræver køb af eksterne rådgivere i stort omfang. Dette vil være i fin overensstemmelse med det politiske ønske om, at vandsektoren ikke skal bidrage i væsentligt omfang til statskassen via skattebetalingen.

FVD foreslår, fusionsskatteloven ændres således, at det bliver muligt at fusionere et vandværk omfattet af loven samt et udenfor loven, uden at det udløser skattebetaling på overførslen af det mindre vandværks værdier. Der bør udvikles en bedre metode til skatteværdiansættelse og en skattebetaling, der følger overskuddet og ikke omsætningen. POLKA-værdier bør bruges som indgangsværdier til den skattemæssige åbningsbalance. Det vil give en ensartet værdiansættelse.

20. Inddrivelse

20.1 Baggrund

Med vandsektorloven blev bestemmelsen i henholdsvis vandforsyningsloven og i loven om betalingsregler for spildevandsanlæg om, at almene vandforsyningsanlæg og offentlige spildevandsanlæg har samme fortrinsret i ejendommen som offentlige skatter og afgifter, ophævet. De vandselskaber, der ikke er kommunalt ejet, er ikke omfattet af inddrivelsesloven.

20.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA mener, at der er flere tilgange til at inddrive restancer: at bruge SKAT, lukke for vandforsyningen eller lade de øvrige kunder betale. Udfordringer hænger sammen med fortrinsrettens ophævelse og SKATs administration af Inddrivelsesloven. Det er DANVAs opfattelse, at SKAT ikke alle steder opkræver restancerne i fuldt omfang (har internt fastsat minimumsbeløb før aktion og afskriver på egen hånd en restants mulighed for at betale til vandselskabet).

Situationen er dog anderledes for spildevandsforsyninger uden regningsrelateret tilknytning til en vandforsyning. Disse forsyninger kan reelt ikke lukke for deres service (afledning af spildevand), da der hurtigt vil opstå sundhedsmæssige problemer hos kunden, som ikke gør et sådant tiltag forsvarligt.

En ændring af Prisloftsbekendtgørelsen i starten af 2012 betyder, at der kan ske en efterregulering, når indtægterne ikke har været som forudsat i indtægtsrammen. I praksis kan det ses som en måde at imødekomme vandselskabernes udfordringer ved manglende betaling fra kunderne. Men pengene skal blot ind på anden vis; dvs. at de betalende kunder kommer til at betale mere end nødvendigt.

20.3 Ministerielle bemærkninger

Skatteministeriet oplyser, at SKAT forestår som restanceinddrivelsesmyndighed inddrivelsen af restancer for de kommunale vandselskaber. Inddrivelsen af selskabernes krav fungerer dog ikke optimalt i dag. Dette skyldes, at SKATs maskinelle massebehandling af restancer forudsætter, at de enkelte skyldnere kan identificeres ved hjælp af cpr.nr. eller cvr.nr. Som det er i dag, har de kommunale forsyningselskaber, herunder de kommunale vandselskaber, i deres egenskab af private juridiske personer imidlertid ikke adgang til skyldnernes cpr.nr., medmindre kunderne selv frivilligt oplyser dette til selskaberne. Der arbejdes pt. på at skabe det fornødne hjemmelsgrundlag, således at de kommunale selskaber fremover vil få krav på skyldnernes cpr.nr. De kommunalt ejede selskabers krav vil herefter systemmæssigt kunne inddrives på lige fod med krav fra offentlige myndigheder

20.4 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at kommunale vandselskaber ikke skal være omfattet af Inddrivelsesloven, som angår inddrivelse for det offentlige. Såfremt at det fastholdes, så bør der være en mulighed for, at de kommunalt ejede vandselskaber kan vælge en anden inddrivelsesaktør. Spildevandsselskaber bør have fortrinsret for restancen i ejendommen, da der pga. det sundhedsmæssige hensyn ikke kan lukkes for afledningen af spildevand.

21. Strukturudviklingen

21.1 Baggrund

Vandsektorloven omhandler ikke specifikt strukturudviklingen i vandsektoren.

21.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA oplyser, at de har fået følgende tilbagemeldinger fra vandselskaber, som overvejer strukturudvikling:

- Barrierer i kommunalfuldmagten (uundgåelig overskuds kapacitet m.v.).
- Prisloftsbekendtgørelsen (snæver definition på hovedaktivitet m.m.).
- Bekendtgørelse om tilknyttet aktivitet (begrænsninger i størrelse samt tilladte aktiviteter).
- Væsentlige forskelle i standarden af aktivmassen.

Der er eksempler på, at strukturudvikling i form af fusioner er mulige under den aktuelle regulering, men det forudsætter et ganske omfattende arbejde samt en accept hos ejerne af, at lovgivninger er uklare. Der er utilstrækkelig mulighed for at få finansieret fusionsomkostninger.

Prisloftreguleringen tager ikke i tilstrækkeligt højde for sammenlægninger af vandselskaber, som er hhv. omfattet og ikke omfattet af Vandsektorloven. Det er usikkert for selskaberne, hvordan fusionerede enheder håndteres i forhold til fx prisloft og POLKA (pris- og levetidskatalog).

FVD oplyser, at der i de seneste 10-15 år er foretaget ca. 25 årlige fusioner af private vandværker, hvilket er reduceret efter vandsektorlovens indførelse. Det kan være en ulempe, da nogle vandværker vil have fordel af at blive lagt sammen til gavn for forsyningssikkerheden og en mere moderne drift. Fusionsskatten og vandsektorlovens administration afholder dem fra at fusionere.

DI og **FRI** mener, at det bør undersøges, om den mest hensigtsmæssige struktur er at hver kommune har et forsyningsselskab, der konkurrenceudsætter driftsopgaven. Herved vil konsolideringen af branchen ske gennem opbygning af et antal private driftsfirmaer, der konkurrerer om den mest effektive drift.

L&F mener, at det bør undersøges om vandforsyningens størrelse har betydning for taksten samt om fusioneringer til større og mere komplekse selskaber giver stordriftsfordele eller gør forholdene uigennemskuelige for forbrugerne.

21.3 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at det bliver muligt at operere med flere prislofter i en overgangsperiode, og at der kan være differentierede takster evt. i en overgangsfase. Derudover, skal der findes en løsning på følgende barrierer:

- Entydig godkendelseskommune generelt set
- Planers retsvirkning for selskaberne
- Forskellige miljø- og servicemål
- Tilknyttet aktivitet
- Værdifastsættelse/ejerfordeling ved start og evt. ophør af et fusioneret selskab.
- Serviceselskabers lovlige opgaver
- Skatteforhold

22. Strukturudviklingen – differentieret serviceniveau

22.1 Baggrund

I takt med at nogle vandselskaber bliver større vil de skulle forsyne flere kommuner, som kan have forskelligt serviceniveauer.

22.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA mener, at store forskelle i bl.a. serviceniveau, gældsomfang og størrelsen af aktiv massen opleves som barrierer for strukturudvikling. En måde at undgå at forskellige serviceniveauer bliver en barriere for fusion – er fusion på holding-niveau. Det nye selskab i Københavnsområdet er således kendetegnet ved, at der ikke er sket fusion på netselskabsniveau, hvorfor de forskellige netselskaber får hver deres prisloft/økonomiske ramme.

KTC mener, at kommunen som myndighed må fastholde, at kommunerne har individuelle sektorplaner, som kommunen i samarbejde med selskabet forventer overholdes. Det må være et krav til selskabet, at de lige som andre produktionsselskaber kan differentiere driften i forhold til kundernes forskellige krav. **KTC** mener endvidere, at vandselskabet ikke skal beslutte takststrukturen i et fusioneret selskab, men derimod de tilknyttede kommuner. Der skal derfor ikke være en overgangsordning.

22.3 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at løse udfordringen med håndtering af forskellige serviceniveauer på tværs af kommuner ved at ændre på reguleringen for prisloft og takster, og at det bliver muligt at operere med flere prislofter i en overgangsperiode.

Differentieret serviceniveau hænger også sammen med mulighederne for at operere med forskellige takster.

DANVA foreslår, at det er det enkelte vandselskab, der har kompetencen til at afgøre, om et selskab ønsker forskellige takster og prislofter i forbindelse med en fusion. Efter en overgangsperiode bør der ikke være forskelle i takster og prislofter, da sådanne forskelle kan give unødigt store administrative omkostninger, da det vil urimeligt, at forbrugere i det samme vandselskab permanent skal betale forskellige takster, blot fordi de bor i forskellige kommuner. Hvis myndighederne (regulator og kommunen) skal være med til at bestemme, hvornår der skal være forskellige takst/prislofts-niveauer ved fusioner, kan dette hæmme strukturudvikling og effektivisering i vandsektoren. På den anden side skal et vandselskab naturligvis kunne efterleve reglerne for prisloftsreguleringen, hvis det ønsker at operere med flere prislofter i en overgangsperiode i forbindelse med en fusion.

23. Takstgodkendelse

23.1 Baggrund

Efter indførelse af prisloftsreguleringen udmelder Forsyningssekretariatet et prisloft for vandselskabets samlede indtægtsramme. Herefter godkender Kommunalbestyrelsen vandselskabets takster under overholdelse af prisloftet.

23.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA mener, at det er en udfordring, at flere organer som skal forholde sig til taksterne, og at indholdet i godkendelsesopgaven hos kommunalbestyrelsen er uklar. Vandselskabets bestyrelse har et bestyrelsesansvar for dens takstfastsættelse. Via prisloftet fastsætter Forsyningssekretariatet en indtægtsramme for vandselskaberne. Samtidig er prisloftet nedbrudt i en række enkeltdele; almindelige driftsomkostninger, investeringer, driftsomkostninger til miljø- og servicemål, 1:1-omkostninger og finansielle omkostninger. Og for disse enkeltdele laves og indsendes budgetter og revisorattesterede regnskaber. På den baggrund finder DANVA det unødvendigt, at kommunalbestyrelsen skal godkende taksterne for vandselskaberne. Der stor usikkerhed forbundet med indholdet og intensiteten i kommunalbestyrelsens godkendelsesopgave.

DANVA bemærker, at den kommunale takstgodkendelse mangler en klar beskrivelse af kommunens godkendelseskompetence ved godkendelse af takster efter Vandforsyningslovens § 53 og Betalingslovens § 1 stk. 4.

FVD oplyser, kommunen altid har godkendt takster i den private vandforsyning. Kommunen har også det tekniske tilsyn. Der er tale om et system og et samarbejde, som fungerer upåklageligt. Efter vandsektorlovens indførelse er der nu et dobbeltsystem, hvor kommunen godkender taksterne og Forsyningssekretariatet udmelder prisloftet.

FVD mener, at én takstgodkendelsesmyndighed er tilstrækkelig, og at det for de private vandværker fortsat kan være kommunen. Kommunen kender de lokale vandforsyninger, og er den nærmeste til at indgå i et positivt samarbejde med vandforsyningerne om alle spørgsmål om vandværksdrift inklusiv godkendelse af taksterne.

DI mener, at det bør overvejes, om der er behov for en lokal takst godkendende myndighed, når Forsyningssekretariatet opstiller de maksimale priser. Kan den nødvendige lokale involvering ikke ske gennem et aktivt ejerskab fra kommunernes side?

L&F mener, at det bør undersøges, om det er et problem at takstgodkendelsen sker af kommunalbestyrelsesmedlemmer, der evt. sidder i selskabets bestyrelse. Desuden bør det sikres, at takstfastsættelsen er gennemsigtig og det udspecificeres hvilke dele af taksten der kan henvises til miljø- og servicemål, klimatilpasningskrav- og opgaver samt almindelig drift, hhv. rens og kloakudgifter. Endvidere bør det undersøges hvilken praksis selskaberne benytter sig af i fastsættelsen af særbidraget. Det er uklart hvad kommunens opgave reelt er i forbindelse med godkendelse af taksterne. Særligt retningslinjerne for fastsættelse af særbidraget ser ud til at variere meget

KL mener, at efter indførelse af prislofter er det uklart, hvor kommunen skal lægge sit fokus ved godkendelse af takster.

Kommunalbestyrelsen skal efter vandforsyningslovens § 53 godkende eller afvise de bidrag, som vandforsyningen indstiller. Men den efterfølgende bestemmelse om at kommunerne fortsat kan forhøje visse former for bidrag som kompensation for de bidrag, som den ikke ønskede at godkende forhøjelsen af, gælder ikke for selskaber omfattet af vandsektorloven. Det er uklart, om myndigheden må forholde sig til, om taksterne generelt er fastsat højt nok. Skal myndigheden f.eks. forholde sig til kommunale planers eventuelle påvirkning af taksterne?

KTC finder det formålsløst, at kommunen skal godkende eller kontrollere, at taksterne ikke er højere end prisloftet. KTC bemærker endvidere, at kommunerne havde lettere ved at godkende takster, da håndtering af vand og spildevand var en del af kommunens opgaver. Takstgodkendelse i kommunalbestyrelsen forekommer kun meningsfuld, hvis der er en reel sammenhæng mellem de politiske målsætninger og de takster, der skal finansiere indsatserne. Der henvises endvidere til bemærkningerne under pkt. 1 – Adskillelse af myndighed og drift.

23.3 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at der kun er ét organ udover vandselskabets bestyrelse, som skal forholde sig til taksterne.

Hvis kommunalbestyrelsen fortsat skal have en godkendelsesrolle, er det nødvendigt, at der udarbejdes en vejledning om takstgodkendelsesprocessen i sin helhed – herunder legalitetskontrollens konkrete indhold og dokumentationskrav.

Hvis kommunalbestyrelsen fortsat skal have en godkendelsesrolle over for takster og regulativer, foreslår DANVA en genvurdering af, om reguleringen lægger op til en hensigtsmæssig og effektiv proces for forsyninger med forsyningsområder på tværs af kommunegrænser. Det er ikke hensigtsmæssigt, hvis de pågældende kommuner skal forhandle sig til enighed om takster og regulativ/betalingsvedtægt. Det kan overvejes, om en formel regel om delegation af myndighedskompetence fra en kommune til en anden kommune kan være en løsning.

FVD foreslår, at de private vandværker ikke er omfattet af prislofterne. Der skal kun være én takstgodkendelses- myndighed for de private vandværker, og det skal være kommunen. De kommunalt ejede selskaber skal derimod ikke have deres takster godkendt af kommunen. Taksterne skal godkendes af en statslig myndighed – det kunne evt. være Naturstyrelsen. Det skal dog ikke være Forsyningssekretariatet, fordi det allerede fastsætter prislofter og derfor ikke også kan godkende taksterne.

KL foreslår, der udarbejdes en statslig vejledning til kommunerne om hvordan denne opgave håndteres, og at vejledningen udarbejdes i samarbejde med kommunerne og vandsektoren.

L&F foreslår, at der er krav til udspecificering af taksten og at der som minimum er en klagemulighed hvad angår særbidraget. Der bør være klarere regler for fastsættelse af særbidraget. Endvidere bør der være krav til kommunalbestyrelsens godkendelse af taksterne – dvs. gennemgang af regnskaber mv.

24. Teknologiuudviklingen

24.1 Baggrund

Ifølge Kapitel 7 i vandsektorloven er der oprettet en Teknologiuudviklingsfond, hvortil ministeren bidrager med op til 10 mio. kr. årlig i tre år forudsat at sektoren bidrager med et tilsvarende beløb.

24.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA mener, at den nuværende prisloftsfastsættelse, hvor vandselskabernes udgifter til forskning og udvikling er underlagt de udmeldte prislofter, vil give problemer, hvis og når prisloftet rammes. Vandselskaberne vil da skulle prioritere mellem på den ene side kvalitet og service i den daglige drift, og på den anden side udgifter til at holde sig ajour med forskning og udvikling (F&U) samt sikre gennemførelsen af test/demonstrationsanlæg. Prioriteringen vil da altid være at sikre den daglige drift.

Der har i mange vandselskaber hidtil været tilstrækkeligt luft til – under prisloftet – at gennemføre en række aktiviteter under F&U. En række af initiativerne har været knyttet til og derfor finansieret over anlægsprojekter. Årsagen hertil er, at de pågældende projekter historisk har haft en sådan størrelse, at vandselskaberne har kunnet acceptere de risici, der altid er forbundet med udviklings-/testprojekter. Med de seneste udmeldinger til prislofter (for 2012) vil muligheden for at iværksætte F&U-aktiviteter være begrænsede, idet Forsyningssekretariatet nu fjerner ”luften”.

Udover Vandsektorens teknologiuudviklingsfond er der i dag så mange ”kasser”, at det kan være svært at få overblik over dem. De disponerer dog kun over begrænsede beløb og det er svært at vide, om støttemuligheden er til stede.

DANVA har indtryk af, at Teknologiuudviklingsfonden har øget samarbejdet mellem forskerverdenen, leverandør- og rådgivningsbranchen samt vandselskaberne, hvilket opfattes som befordrende for øget innovation og udvikling til fordel for hele vandbranchen. Da projekterne har karakter af at være anvendelsesorienterede, er det med til at øge motivationen til at virkeliggøre projekterne, og at projekterne er til gavn for vidensinstitutioner og leverandører til vandselskaberne.

DANVA og DN mener, at der i fremtiden må forventes øgede krav til F&U aktiviteten. Det bør undersøges, hvordan det sikres, at disse aktiviteter ikke begrænses af de udmeldte prislofter, men alene styres under hensyn til samfundets og selskabets interesser. Det bør undersøges, om udgifter til F&U kan håndteres ligesom udgifter til opfyldelse af miljø- og servicemål.

FVD mener, at hvis der skal indføres nye ”mål” som forskning og udvikling, så skal disse beskrives nøjagtigt, så det ikke skaber lige så stor usikkerhed som ved miljømål og servicemål.

DI mener, at det bør overvejes og undersøges om teknologiuudviklingsfonden med fordel kan knyttes tættere sammen med MUDP, for at skabe en større og mere slagkraftig udvikling. Ligeledes bør det vurderes, om der er tilstrækkelig bred industriinvolvering i den opbyggede fondsstruktur.

Dansk Miljøteknologi mener, at vandselskaberne frit skal kunne opkræve betaling for deltagelse i test og udvikling af ny teknologi. Også ved eksportaktiviteter. Men patenter og kommercialisering

af de nye teknologier skal ligge hos de private aktører, som også bærer den finansielle risiko. Hos udliciterede selskaber ligger det i sagens natur, at de vil ønske at deltage i F & U.

FRI mener, at det skal undersøges om de eksisterende regler på selskabsområdet kan sikre en fornuftig mulighed for etablering af OPP og/eller OPI for at sikre den nødvendige innovation og udvikling, i særskilte udviklingselskaber uden ansvar i selve vandselskabet. Innovation og eksport må ikke kunne finansieres af forbrugerne ved indregning i prisloftet eller på anden vis.

KL mener, at det vandsektorens bidrag til Grøn Omstilling bør undersøges, herunder hvilke incitamenter der kan understøtte endnu stærkere indsats her.

L&F mener ikke, at vandforbrugerne skal finansiere teknologiudvikling på vandområdet med henblik på et nyt eksporteventyr for teknologileverandører.

24.3 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at rammerne for vandselskabernes mulighed for at indgå i innovations- og udviklingsprojekter med universiteter, teknologileverandører og rådgivere ændres på en måde, så barrierer for vandselskabernes deltagelse i innovation og udvikling fjernes. Det foreslås, at der indføres innovations- og udviklingsmål (jf. miljø og servicemål), og at formålsbestemmelsen i Vandsektorloven omfatter innovations- og udviklingshensyn. DANVA anbefaler, at statens støtte til Teknologiuudviklingsfonden fortsætter efter 2013.

FVD foreslår, at der laves en uafhængig undersøgelse af om og i givet fald hvilke konsekvenser vandsektorloven har haft for teknologiudviklingen i den private sektor.

FRI foreslår, at det sikres at innovation og eksport kan ske i samarbejde med vandselskaber i særskilte selskaber uden vandselskabers bestemmende indflydelse, og hvor vandselskabers medarbejdere kan udlånes til eller projektansættes hos, således at risikoforhold afdækkes uden for vandselskabet.

KL foreslår, at der i det omfang undersøgelsen afdækker barrierer for vandsektorens bidrag til Grøn Omstilling må gennemføres regelændringer, som mindsker disse barrierer.

25. Tilknyttede aktiviteter

25.1 Baggrund

Vandselskaberne kan i henhold til vandsektorlovens § 18 og Bekendtgørelse om vandselskabers deltagelse i anden virksomhed (tilknyttede aktiviteter) kun deltage i anden virksomhed, når denne anden virksomhed har nær tilknytning til forsyningsvirksomheden, og når den udøves på kommercielle vilkår i et selvstændigt selskab. Den økonomiske grænse for, hvornår der skal foretages selskabsmæssig udskillelse af de tilknyttede aktiviteter i et selvstændigt selskab er i loven fastsat til 2 mio. kr. Omsætningen i et udskilt selskab, som vandselskabet ejer andele i, er fastsat så den afhænger af selskabets omsætning. Vandselskabet kan endvidere deltage i tilknyttede aktiviteter i ubegrænset omfang, såfremt det foregår i et udskilt selskab, hvor mere end 60 % ejes af andre. Aktiviteterne skal foregå på kommercielle vilkår, og vandselskabet må ikke hæfte for forpligtelser i det selvstændige selskab.

25.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA finder det positivt, at selskaberne har mulighed for at lave tilknyttede aktiviteter, og at "positivlisten" i bekendtgørelsen imødekommer mange selskabers umiddelbare behov. Men når vandselskabet skal tænke "ud af boksen", dukker udfordringerne op. Det er fx tilfældet, når et større vandselskab bliver anmodet om hjælp af mindre vandforsyninger, eller når vandselskabet overvejer eksportrelaterede aktiviteter. Flere selskaber giver udtryk for, at afgrænsningen af tilknyttede aktiviteter er for snæver – og sammen med andre udfordringer umuliggør økonomiske bæredygtige aktiviteter.

DANVA mener, at tilknyttede aktiviteter er en fordel for alle parter. Den private sektor får adgang til vandselskabernes erfaring vedr. den praktiske anvendelse af deres produkter og ydelser, og vandselskaberne får mulighed for at udvikle og specialisere medarbejderne bl.a. gennem arbejdet på eksportmarkederne. Vandselskaberne dermed mere kvalificerede medarbejdere og muligheder for at fastholde medarbejderne styrkes. Det er DANVA's opfattelse, at verdensmarkedet for vandrelateret teknologi og ydelser er så stort, at vandselskaberne og den danske, private sektor ikke på nogen måde konkurrer med hinanden.

DANVA mener, at det bedste instrument til regulering af vandselskabernes tilknyttede aktiviteter er omsætningsloftet, da det er et klart, veldefineret og kontrollerbart mål, og at det politiske og reguleringsmæssige fokus derfor bør være omsætningsloftet.

DANVA finder det positivt, at en ændring af vandsektorloven i 2012 gjorde det lettere for vandselskaberne at producere og sælge energi navnlig på basis af slam og til eget brug. DANVA peger dog på, at der for andre nyttiggørelser af energi fortsat er loft over indtægterne, samt at der er en barriere i energilovene for optimering af CO₂ neutral energiproduktion i vandsektoren, idet fortjenester i et af vandselskabet oprettet energiselskab ikke må overføres til vandselskabets økonomi. Det er derfor vigtigt at sikre et hensigtsmæssigt samspil med andre love, fx energilovene.

DI mener, at det skal undersøges om reglerne for tilknyttede aktiviteter opfylder intentionerne. Der må ikke opbygges store risikopådragende aktiviteter i tilknytning til de offentlige forsyningsvirksomheder, men det skal være muligt at være involveret i hensigtsmæssige aktiviteter særligt i forhold til innovation, udvikling og demonstration af nye vandteknologier.

Dansk Miljøteknologi, FRI og L&F mener, at det er vigtigt at holde fast i, at muligheden for at udføre tilknyttede aktiviteter skal afskaffes eller begrænses., fordi disse aktiviteter ikke må få negative konsekvenser for taksterne.

Dansk Miljøteknologi og FRI Dansk Miljøteknologi finder det uheldigt eller urimeligt, at vandselskaber, der er baseret på opkrævning af takster hos borgerne, kan konkurrere med private virksomheder på det frie marked, og fx kan udføre kommunale myndighedsopgaver som fx sektorplaner.

FRI mener, at det skal undersøges om det er i modstrid med effektiviseringsbehovet at vandselskaber kan opbygge overkapacitet, som kan benyttes til gennemførelse af konkurrenceforvridende aktivitet, og hvordan tilknyttede aktiviteter hænger sammen effektiviseringskravet og konkurrenceaspektet i relation til kommercielle virksomheder. FRI mener også, at vandselskaber ikke skal kunne gennemføre innovation og eksport, ud over hvad det er muligt i dag, da vandselskaberne har en dansk forsyningspligt som grundlag for vandpriserne, og ikke har innovation og eksport som brugerfinansieret målsætning. Sektorens udvikling sikres via deltagelse i innovation og eksport udenfor vandselskaber i særligt selskab som oppebærer risiko og gevinst ved innovation og eksport.

KL finder, at det er blevet lettere for vandselskaber at producere og sælge energi, da der ikke længere er noget loft over, hvor meget vandselskaberne må tjene på salg af varme og el – forudsat at indtægterne kommer fra el og varme fra nyttiggørelse af slam. Ved salg af alle andre former for energi er der stadig loft over indtjeningen.

25.3 Ministerielle bemærkninger

Miljøministeriet oplyser, at tilknyttede aktiviteter er begrænset af de økonomiske rammer i vandsektorloven, herunder lovbemærkningerne, og af positivlisten i bekendtgørelsen. Det er desuden et krav efter loven, at tilknyttede aktiviteter udøves på markedsvilkår. Aktiviteterne skal altid holdes regnskabsmæssigt adskilt og revideres særskilt, og der er også krav om, at aktiviteterne skal udøves i et særskilt selskab, hvis den samlede omsætning overstiger 2 mio. kr. årligt. Omsætningsgrænsen gælder ikke for vandselskabers deltagelse i tilknyttede aktiviteter, når dette foregår i et selvstændigt selskab, hvor mere end 60 % ejes af en privat, der ikke også ejer vandselskaber. Omfanget skal dog, såvel arbejdsmæssigt som økonomisk, være af væsentligt mindre omfang end hovedvirksomheden. Vandforsyningsloven og betalingsloven for spildevand forhindrer, at der må bruges takstmidler på andre aktiviteter end vandforsyning henholdsvis afledning og behandling af spildevand.

25.4 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at hæve omsætningsloftet, da det vil være gavnligt for sektorens muligheder for at bidrage til den nødvendige udvikling af teknologiske løsninger og samarbejder. En ikke-udtømmende positivliste kan have fordele, da den kan give nogle klare retningslinjer for hvilke aktiviteter, vandselskaberne kan udøve under visse forudsætninger. Hvis en aktivitet ikke er på listen, bør selskabet kunne søge om godkendelse. Denne tilgang er kendt fra el-sektoren.

DANVA foreslår, at lempe kravet om selskabsdannelse og ejerandele i joint venture selskaber i de tilfælde, hvor omsætningsloftet overskrides, da det kan lette sektorens mulighed for eksport.

DANVA og KL foreslår, at der ikke skal være et loft over salg af energi, uanset om der er tale om udnyttelse af slam eller andre energikilder (eksempelvis termisk energi fra rent vand eller spildevand). Det bør også overvejes at indtægt fra salg af energi til andre, kan komme vandselskabets forbrugere til gode, da det vil give vandselskaberne større incitament til produktion af energi i vandsektoren og dermed være en samfundsmæssig fordel.

Dansk Miljøteknologi og **FRI** foreslår, at der skabes incitament til mere innovation og at de tilknyttede aktiviteter afskaffes.

FRI foreslår, at det undersøges om de eksisterende regler på selskabsområdet kan sikre en fornuftig mulighed for etablering af eksportselskaber, for at sikre den ønskede eksport af den samlede sektor, i særskilte joint venture selskaber uden ansvar i selve vandselskabet.

26. Tilsyn med vandsektoren

26.1 Baggrund

I henhold til vandsektorlovens Kapitel 4 er der til varetagelse af den økonomiske regulering oprettet et Forsyningssekretariat i Økonomi- og Erhvervsministeriet.

26.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA mener, at kompetencerne med fordel kan samles et sted, men godkendelse af miljø- og servicemål bør flyttes godkendelseskompetencen til Naturstyrelsen for at sikre, at vandsektorlovens formål om hensyntagen til sundhed, miljø, forsyningsikkerhed og naturen administreres af en myndighed med kendskab til miljøområdet og vandsektorloven i særdeleshed. Alternativ placering eller supplement til den nuværende klageadgang til Konkurrenceankenævnet bør overvejes.

FVD mener, at det er logisk, at de kommunalt ejede selskabers regnskaber og priser overvåges af staten, da kommunen ikke skal føre tilsyn med sig selv. Det er også logisk, at samtlige de private vandværker overvåges af kommunen.

DI mener, at der er behov for et stærk og uafhængigt tilsynsorgan. Derfor bør forsyningssekretariatets rolle bevares og videreføres. DI vurderer, at det er en nødvendig forudsætning for at høste sektorens effektiviseringspotentiale.

FRI mener, at evt. flytning til Naturstyrelsen vil fjerne uvildigheden og den effektive kontrol, da Naturstyrelsen er såvel lovgivende organ og aktør i det samlede vandområde som planmyndighed.

KL oplever, at Forsyningssekretariatet har udført vurdering efter en fast skabelon, som ikke tager tilstrækkeligt hensyn til lokale forhold fx ved fastsættelse af vejbidrag, hvor Forsyningssekretariatet har afvist konkrete beregningsmodeller. KL antager, at forsyningssekretariatet mangler teknisk indsigt til at vurdere disse forhold. En undersøgelse bør afklare fordele og ulemper ved at placere forskellige elementer i opgaven hos statslige styrelser og andre myndigheder, samt fordele og ulemper ved at pålægge forsyningssekretariatet at agere på grundlag af tekniske høringssvar fra andre ministerier/styrelser fx transportministeriet om veje og miljøministeriet om vandkvalitet.

26.3 Ministerielle bemærkninger

Erhvervs- og Vækstministeriet oplyser med henvisning til KL's bemærkninger, at Forsyningssekretariatet ikke har afvist forskellige modeller, men at det er et krav, at de er retvisende.

26.4 Forslag til ændringer

FVD foreslår, at tilsynet med samtlige private vandværkers økonomi placeres i kommunen. Ved uenighed imellem kommunen og et vandværk om priserne, bør sagen behandles ved en statslig myndighed, evt. Naturstyrelsen.

KL foreslår, at Forsyningssekretariatet fremover inddrager sagkyndig bistand fra andre ressortministerier.

27. Uventede bieffekter

27.1 Baggrund

Vandselskaberne har med vandsektorreformen fået forøgede administrative opgaver i forbindelse med selskabernes indberetning til prisloftet samt indberetning til benchmarking og intern overvågning. Herudover har selskaberne fået forøgede udgifter til bl.a. revisorpåtegninger i forbindelse med indberetning til prisloftet.

27.2 Bemærkninger fra kontaktudvalgets medlemmer

DANVA mener, at evalueringen af Vandreformen skal behandle uventede bieffekter – herunder uhensigtsmæssigt bureaukrati, idet reguleringen har antaget et større omfang end forudset ved forligskredsens aftale i 2007 og ved reformens vedtagelse i 2009. Vandselskaberne oplever, at dokumentationskravene og antallet af krav om revisorpåtegninger har nået et uhensigtsmæssigt niveau.

DANVA oplyser, at ingen var opmærksomme på, at kommunalt ejede vandselskaber, der er organiseret som aktieselskaber, selv skal finansiere flytningen af ledninger, når staten/Folketinget vil etablere en motorvej/ hovedvejsanlæg, hvis ikke de sidestilles med kommunen i Vejlovens § 20. Derfor opstod en situation med uforudsete omkostninger for vandselskaberne og uventede besparelser for staten i forbindelse med etableringen af motorvejen mellem Aarhus og Herning.

Det er positivt, at alle vandselskaber skal anvende Årsregnskabsloven, da selskaberne på denne vis har fået synliggjort driftsudgifter i forhold til aktiver/afskrivning. Det synliggør den store aktivmasse med lang afskrivningstid.

FVD mener, at de udmeldte prislofter kan resultere i, at flere private vandværker inden for de næste par år risikerer at gå konkurs, da de henlagte midler skal afvikles, investeringer lånefinansieres og manglende mulighed for driftskapital.

FVD bemærker, at de private forbrugerejede vandforsyninger har altid leveret det billigste drikkevand. Prisstigningen har hidtil været minimal, men efter indlemmelse i vandsektorloven stiger vandpriserne. Det skyldes de ekstra opgaver, som vandsektorloven pålægger vandværkerne. Alene opstartsudgifterne belaster i gennemsnit vandværkerne med op til 200.000 kr. Det dækker alene ekstern bistand fra revisorer. Hertil skal lægges den administrative udgift, der løber op i ca. 100.000-150.000 kr. – pr. vandværk. De fremtidige årlige udgifter til administration anslås til ca. 50.000-75.000 kr. Hertil skal lægges udgifter til revisor. De samlede udgifter, der forbundet med "deltagelse" i vandsektorloven, er:

1. Udgifter til Forsyningssekretariatet
2. Revisionserklæringer
3. Forbundne revisionsopgaver
4. Yderligere omkostninger til vandværkets administration
5. Yderligere udgifter for FVD til mere rådgivning til medlemmerne – og dermed højere kontingent.

Det er **DN's** opfattelse, at der er opbygget et stort sekretariat til varetagelse af den økonomiske regulering, hvilket ikke harmonerer med formålet om at effektivisere sektoren. I selskaberne har

vandsektorloven medført store administrative byrder for at selskaberne kan opfylde de detaljerede krav til indberetninger til Forsyningssekretariatet.

FRI mener, at vandselskabernes udbudsforhold er beskrevet for stramt i det interne overvågningsprogram, hvilket hindrer effektivisering af sektoren.

KL finder det naturligt, at en evaluering af Vandreformen omhandler bureaukrati. Det er KL's indtryk, at reguleringen har fået et betydeligt større omfang end forudset ved lovens vedtagelse i 2009. Forslag til ændring afventer evalueringen.

27.3 Ministerielle bemærkninger

Miljøministeriet oplyser, jf. FVD's bemærkninger om konkursrisiko, at driftsomkostningerne i prisloftet ikke kan sættes lavere end det, der udgør de effektive driftsomkostninger for et vandselskab i henhold til benchmarkingen, samt at tillægsberettigede investeringer altid kan finansieres, evt. med et supplerende investeringstillæg. Dette giver samlet set gode muligheder for, at vandselskabet kan drives uden risiko for konkurs.

27.4 Forslag til ændringer

DANVA foreslår, at det vurderes om det særskilte reguleringsregnskab relateret til prisloftet helt kan fjernes som styringsmiddel. DANVA foreslår, der i evalueringen analyseres på fordele og ulemper ved, at regulator (primært) baserer sin kontrol/styring på tal, der kan hentes i regnskab udfærdiget efter Årsregnskabsloven. Det skal vurderes, om årsregnskabet kan give regulator de nødvendige informationer om tilknyttet aktivitet.

Det er DANVA's indtryk, at såvel kommunalbestyrelsen som vandselskabet skal forholde sig til redegørelsen omhandlende udlodning til kommunen. Det burde ikke være nødvendigt med dette dobbeltarbejde.

DANVA foreslår, at reglerne om intern overvågning og tilhørende revisionspåtegning afskaffes. Vandselskaberne vil fortsat være omfattet af udbudsreglerne.

DANVA foreslår i relation til gæsteprincippet i Vejloven følgende ordning:

- Vandselskaber, etableret efter Vandsektorloven, eller under hensyntagen til den forudgående nationalpolitiske diskussion heraf – er omfattet af kommunebegrebet i Vejlovens § 20 ift. ledninger anlagt før selskabsgørelsen.
- At flytning af de nævnte vandselskabers ledninger, der måtte være anlagt efter selskabsgørelsen ikke anses som omfattet af Vejlovens § 20.

DANVA foreslår som evt. alternativ, at der laves en overgangsordning for de nævnte vandselskaber på eksempelvis 20 år. En sådan ordning kunne være, at hvis der sker flytning af ledninger grundet hovedvejsanlæg/motorvejsanlæg, vil omkostningerne blive refunderet efter Vejlovens § 20, såfremt beslutningen om flytningen er taget inden for eksempelvis 20 år efter selskabsgørelsen.

FVD foreslår:

- Den private vandsektor tages ud af vandsektorloven. Alternativt skal grænsen på 200.000 m³ for debiteret vand hæves til 3 mio. m³.
- En uafhængig evaluering af lovens konsekvenser for de private vandværker.
- De administrative byrder lettes for de private vandværker.

Kontaktudvalgets redegørelse til evaluering af vandsektorloven

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK - 2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.naturstyrelsen.dk